

Nr. 346

XXVI r.
istnienia

Cena numeru
120 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 2500
Z przes. poczt.
Miesięcznie „ 3000
poza Łodzią egz. 150
Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Łódź.

ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela, dnia 17 grudnia 1922 r.

Po zamachu na Prezydenta Narutowicza.

Szczegóły zamachu.

Wczoraj wydaliśmy 2 dodatki nadzwyczajne o zamachu na prezydenta Narutowicza. Dzisiaj podajemy dalsze szczegóły.

WARSZAWA (PAT) 16.12 (Godz. 1.15) Kancelaria cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej polskiej komunikuje:

W dniu dzisiejszym o godz. 11:30 Prezydent Rzeczypospolitej udał się do I. E. ks. kardynała Kakowskiego arcybiskupa, metropolity warszawskiego celem oddania mu wizyty. Po półgodzinnej bytności u I. Eminencji udał się Pan Prezydent Rzeczypospolitej o godz. 12 do gmachu „Zachęty Sztuk Pięknych” na otwarcie dorocznego Salonu. W chwili gdy Prezydent Rzeczypospolitej, prowadzony przez prezesa i wiceprezesa „Tow. Zachęty Sztuk Pięknych” w towarzystwie szefa kancelarii cywilnej dwóch adjuantów, prezesa rady ministrów, oraz ministrów Kumańskiego i Makowskiego znalazł się w pierwszej sali, stojący w tłumie tuż za Prezydentem malarz Eligjusz Niewiadomski trzykrotnie z rewolweru strzelił w plecy

Prezydenta Rzeczypospolitej, poczem usłował zbiedz. Prezydent upadł i w kilka minut potem zakończył życie.

Mordercę ujął adiutant Prezydenta Rzeczypospolitej. Wezwany niezwłocznie przez ministra sprawiedliwości przybył na miejsce prokurator Sądu Okręgowego i rozpoczął dochodzenie. W kwadrans potem przybył do pałacu „Zachęty” zawezwany telefonicznie szwadron przyboczny Prezydenta Rzeczypospolitej.

Ciało Prezydenta, okryte sztandarem Rzeczypospolitej przeniesione zostało przez członków domu Prezydenta do landa, poczem w eskorcie szwadronu przybocznego przewiezione zostało do Belwederu.

Na dziedzińcu pałacu oddała honory kompania przyboczna. Ciało Prezydenta Rzeczypospolitej złożone zostało w sali audyencyjnej. Przy zwłokach przepasanych wielką wstęgą Orła Białego pełnią wartę honorową ulani szwadronu przybocznego. (2)

Głosy prasy.

WARSZAWA, 16 (PAT) Morderstwo, dokonane na Prezydencie Rzeczypospolitej, poruszyło wszystkie sfery społeczeństwa, wszystkie pisma podały szczegóły morderstwa w dodatkach nadzwyczajnych. Dzienniki popołudniowe bez różnicy kierunków politycznych ostro potępiły zbrodnię. Zbrodnia dokonana na osobie Prezydenta Narutowicza wstrząsnęła do głębi całe społeczeństwo polskiem bez różnicy przekonań politycznych.

„Rzeczpospolita” pisze: Wobec strasznej zbrodni, jaką niepoczytelny fanatyk popełnił na osobie najwyższego przedstawiciela państwa, zgroza i oburzenie przejęło całe społeczeństwo. Czyn zabójczy jest hańbą i dla Polski! Okrył on cały kraj żałobą i spotkał się we wszystkich warstwach narodu z

równym potępieniem.

Pisma donoszą, że na wieść o zamachu na Prezydenta Rzeczypospolitej, obradujące w Sejmie kluby parlamentarne, przerwały posiedzenia.

Z powodu zgonu prezydenta Rzeczypospolitej wszystkie widowiska i przedstawienia na dziś odwołano.

Dzienniki popołudniowe pisząc o osobie mordercy, twierdzą, że Eligjusz Niewiadomski od dłuższego czasu robił wrażenie człowieka hienormalnego. „Rzeczpospolita” przypomina, że w swoim czasie Niewiadomski napadł na redaktora „Gazety Warsz.” Maczewskiego z powodu niekorzystnej oceny obrazu, wystawionego przez Niewiadomskiego.

stolicy i kraju. Nakoniec zwrócił się z wezwaniem do przedstawicieli prasy, ażeby dołożyli starań na uspokojenie wzburzonej opinii publicznej. (2)

Wrażenie w kraju.

LUBLIN 16-12 (A. W.) Wiadomość o morderstwie, dokonanym na osobie prezydenta Rzeczypospolitej, wywarła tu nadzwyczaj przynębiające wrażenie. Demonstracje żadne się nie odbyły. Teatry i kina na znak żałoby są nieczynne. Na mieście ukazały się dodatki nadzwyczajne. Wszystkie pisma, podając wiadomość o zabitym prezydencie, nawołują do zachowania spokoju i umiarkowania.

KRAKÓW 16-12 (A. W.) Wiadomość o zamordowaniu prezydenta Narutowicza wywarła wrażenie przynębiające.

O godz. 5 po pół wstrzymany został ruch tramwajowy. Wszystkie widowiska teatralne kinowe i zabawy, na dzisiejszy wieczór zostały odwołane.

KRAKÓW 16-12 (A. W.) Przed pomnikiem Mickiewicza odbywają się zgromadzenia. Tramwaje nie kursują, światło zgasło.

LWÓW 16-12 (A. W.) W mieście spokój. Znać silne zdenerwowanie. Na jutro zapowiadają się manifestacje uliczne oraz wiece robotników. Dziś odwołane zostały na znak żałoby wszystkie przedstawienia w teatrach i kinach. Z niektórych domów powiewają chorągwie żałobne.

KATOWICE 16-12 (A. W.) Śmierć prezydenta Narutowicza wywołała w Katowicach przynębiające wrażenie.

BIAŁYSTOK 16-12 (A. W.) Wiadomość o zamordowaniu prezydenta Narutowicza wywarła tu ogromne poruszenie.

Przedstawienia w kinach i teatrach zostały zawieszona na 3 dni. Na ulicy zostały wywieszona sztandary narodowe zwinięta do połowy na znak żałoby.

Na znak żałoby.

WARSZAWA 16 (PAT) Na znak żałoby z powodu zgonu Prezydenta Rzeczypospolitej Narutowicza flaga Rzeczypospolitej Polskiej, wisząca nad gmachem Sejmu, została opuszczona. (2)

WARSZAWA 16-12 (A. W.) Jak donosi „Przegląd Wieczorny” rada ministrów zarządziła, aby na znak żałoby flagi w całym państwie opuszczone były do połowy masztu.

Zgromadzenie Narodowe 20-go bm.

WARSZAWA 16 (PAT) Dziś o godz. 3 i pół po południu marszałek Sejmu Rataj zwołał posiedzenie konwentu seniorów, na którym omawiano sytuację polityczną w związku z zabójstwem Prezydenta Rzeczypospolitej. Po ukończeniu posiedzenia marszałek odbył krótką konferencję z przedstawicielami prasy, informu-

jąc ich o przebiegu obrad, a mianowicie o uchwałę zwołania Zgromadzenia Narodowego na 20 b. m. o g. 12 w południe w Warszawie.

Następnie marszałek Rataj oświadczył, że dążeniem jego będzie, aby do jutra rana był utworzony rząd Nowy gabinet musi dać zupełną gwarancję bezpieczeństwa i spokoju w

Marszałek Rataj zastępca prezydenta.

WARSZAWA 16 (PAT) Wskutek zgonu ś. p. Gabriela Narutowicza, prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, objął — w myśl art. 40 Konstytucji — funkcję prezydenta p. marszałek Sejmu. Pan marszałek Sejmu natychmiast zwołał Zgromadzenie Narodowe, celem wyboru prezydenta Rzeczypospolitej

Gen. Sikorski tworzy gabinet

WARSZAWA 16-12 (A. W.) Gen. Sikorski objął misję tworzenia nowego gabinetu, w którym obejmie ministerstwo spraw wewnętrznych.

Piłsudski szefem sztabu.

WARSZAWA 16 (tel. wł.) Jak się dowiadujemy szefem sztabu został mianowany Józef Piłsudski.

Pierwsze posiedzenie nowej rady ministrów.

WARSZAWA 16-12 (A. W.) Dziś wieczorem odbyło się pierwsze posiedzenie nowej rady ministrów.

Następne posiedzenie odbędzie się dziś jeszcze o godz. — 15.

Według krążących pogłosek na zebraniu tem omawiane będzie wydanie do ludności odezw, wzywającej do zachowania spokoju.

Pierwsze posiedzenie było poufne. Przedstawiciele prasy nie zostali dopuszczeni.

Śledztwo w sprawie zamachu.

WARSZAWA 16-12 (A. W.) Minister sprawiedliwości Makowski oświadczył, że śledztwo w sprawie zamachu już się rozpoczęło. M. in. przesłuchano oskarżonego Niewiadomskiego.

Wyznaczenie sądu doraźnego odbędzie się prawdopodobnie w poniedziałek.

Sprawa pogrzebu.

WARSZAWA 16-12 (A. W.) Zwłoki zamordowanego prezydenta Narutowicza przewiezione zostaną w uroczysty sposób we wtorek z Błędowa do Zamku, gdzie wystawione zostaną w specjalnej kaplicy na widok publiczny.

Pogrzeb zwłok nastąpi bądź w Warszawie, w podziemiach kościoła świętojańskiego, bądź też na Wawelu.

Reakcja giełdy.

GDANSK 16-12 (A. W.) Marka polska była dzisiaj notowana słabo. O godz. 10 rano gotówka notowała 38'25, Warszawa 37'25. Jednakże marka na poziomie tym nie utrzymała się, skutkiem silnej podaży ze strony spekulantów. W dalszym ciągu marka polska obniżyła się na 36'75, Warszawa na 35'75.

Kiedy po giełdzie nadeszła konkretna wiadomość o zamordowaniu prezydenta Narutowicza, marka polska jeszcze bardziej straciła na kursie.

Naród okryje ciało Jego sztandarem...

LWOW 16 | 12 (A. W.) Pisma lwowskie niedługo po wypadku wydały nadzwyczajne do datki. „Słowo Polskie“ wyszło w obwódkach. Potępiano czyn w następujących słowach: „Nie było w Polsce królobójców. Po raz pierwszy zapisze historia nasza zamach na człowieka, który reprezentował najwyższą godność w Państwie. Cokolwiek powiedziano i napisano na temat wyboru Narutowicza, to przecież praworządne społeczeństwo polskie na tem stanowisku go uznało i uznać chciało. Stała się

rzecz bolesna i dotykająca najsłabszych uczuć ludzkich. Mord! W nieszczęściu wielkiem zagrożone społeczeństwo znajdzie chyba w tem wytłumaczenie tej ohydnej zbrodni, że haniebnego czynu dopuścił się maniak i warjat nie odpowiedzialny i dokonał czynu na tyle jakich indywidualnych urażonych ambicji osobistych. Społeczeństwo polskie uchyła głowę przed człowiekiem, który padł na posterunku. Naród polski pokryje jego ciało polskim sztandarem bo był prezydentem Rzeczypospolitej. (2)

Poincare o reparaacjach.

PARYŻ, 16 (PAT) Poincare w czasie swego przemówienia w izbie nawiązując do sprawy rozciągnięcia kontroli nad finansami Rzeszy, zaznaczył, że z reguły długi gwarantowane są majątkiem dłużnika. Premier nie ma najmniejszego zamiaru wysłać do Niemiec jakiegokolwiek ekspedycji wojskowej, ani też stosować względem Niemiec represji. Pragnie on jednak za wszelką cenę uzyskania sumy należnej od Niemiec, pragnąc działać pod tym względem łącznie z so-

jusznikami

Gdyby zaś — kończył premier — mimo żalu zostałibyśmy zmuszeni do samodzielnego przedsięwzięcia środków ochrony, to wszę jednakże Francja będzie gotowa do wieść, że obce jej są aspiracje zaborcze.

Wymiana zdań na konferencji miała przebieg bardzo spokojny i napełniała przekonaniem, że entente cordiale nie dozna uszczerbku.

Projekt Mussoliniego.

RZYM 16 (PAT) Ogłoszono tu dziś memorandum, które Mussolini przedstawił w Londynie w sprawie odszkodowań.

Memorandum odrzuca wszelkie rozwiązania tymczasowe lub przejściowe problemu, proponuje zredukowanie odnośnych wierzytelności angielskich u sojuszników oraz udzielenie dwuletniego moratorium dla Niemiec na zasadach produktywnych gwarancji i kontroli nad uzdolnieniami finansowymi i budżetowymi Rze-

szy przez komisję odszkodowań.

Przemysł, banki niemieckie oraz niektóre dochody państwa niemieckiego mają być w myśl tego memorandum gwarancją pożyczki przeznaczonej na pokrycie odszkodowań, z wyjątkiem 500 milionów, które byłyby użyte na stabilizację marki. Sojusznicy będą mogli żądać w dalszym ciągu wypełnienia świadczeń w turze.

Odezwa gen. Sikorskiego

WARSZAWA 16 (tel. wł.) Gen. Sikorski wydał odezwę, wzywającą obywateli, którzy do sprawy stawiają wyżej ponad prywatę i interes partynny do skupienia się koło rządu, który służyć będzie jedynie i wyłącznie zagrozonej Ojczyźnie, i żądająca w tej ciężkiej chwili poszanowania prawa i posłuchu władzy. (2)

Odezwa wojewody.

ŁÓDŹ 16 (PAT) Województwo Łódzkie podaje następujące obwieszczenie:

Ze względu na konieczność zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa publicznego oraz ze względu na podniecenie umysłów, spowodowane zaszłymi w stolicy państwa smutnymi wypadkami, wydaję na podstawie rozporządzenia kierownika ministerstwa spraw wewnętrznych z dn. 16 grudnia 1922 r. Nr. Pr. 10392 następujące zarządzenia:

Wszelkie zgromadzenia i zebrania publiczne pod gołem niebem oraz demonstracje są zakazane.

Organa policyjne otrzymały nakaz rozpraszania wszelkich tego rodzaju zebrań i demonstracji siłą.

Zebrania publiczne w lokalach zamkniętych dozwolone są tylko na podstawie uprzedniego zawiadomienia władz administracyjnych I-ej instancji, o ile względy bezpieczeństwa publicznego nie będą stały temu na przeszkodzie.

Na zgromadzeniach sprawozdawczych posłów mogą po myśli obowiązujących przepisów i rozporządzeń przemawiać tylko posłowie. W razie przemówień osób obcych nie posłów Zgromadzenie będzie niezwłocznie rozwiązane.

Winni niezastosowania się do powyższych zarządzeń będą pociągnięci do odpowiedzialności karno-sądowej.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje aż do odwołania. Wojewoda p. O. Dr. Garapich

Spowiedź zbrodniarza.

WARSZAWA 16 (PAT) Eligjusz Niewiadomski, zabójca prezydenta Rzeczypospolitej twierdzi, że działał z własnej inicjatywy bez porozumienia z kimkolwiek, a jako pobudkę swego czynu wskazuje na rozdział głosów przy wyborze prezydenta. Zabójca był zaraz po wypadku zbadany przez władze sądowe. Dochodzenie będzie zakończone 17 b.m., poczem sprawca będzie niezwłocznie stawiony przed sądem do sądu.

Nowy gabinet.

WARSZAWA, 16 (PAT) Dziś utworzony został gabinet pod prezydenturą p. Władysława Sikorskiego, generała dywizji i szefa sztabu jeneralnego, w składzie następującym:

Minister zdrowia publicznego: dr. W. Chodźko, praży i opieki społecznej — Ludwik Darowski, kierownik min. poczt i telegrafów — Jan Moszczyński, min. kolei żelaznych — Ludwik Zagorny-Marynowski, min. przemysłu i handlu — Henryk Strassburger, min. rolnictwa i dóbr państwowych — dr. Józef Rażyński.

Minister skarbu — Zygmunt Jastrzębski, min. spraw zagranicznych — Aleksander Skrzyński, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny przy dworze królewsko-rumuńskim w Bukareszcie.

Minister robót publicznych — Jan Łopuszański, spraw wojskowych gen. dywizji Kazimierz Sosnkowski, sprawiedliwości — profesor Waclaw Makowski, kierownik min. wyznań religijnych i oświecenia publicznego go profesor Józef Mikułowski-Pomorski

Ekzystuje od 1902 roku

Zakład Jubilerski
F. DEBOWSKI

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska № 186

Wykonuje wszelkie wyroby biżuteryjne od skromnych do najwzrostniejszych

ROBOTA SOLIDNA. (4925K4) CENY NISKIE

Zabójstwo prezydenta.

Wczoraj w dziejach Polski zaszła pierwszy wypadek zabójstwa naczelnika rządu Państwa. Historia Polski nie znała dotychczas faktów królobójstwa. Wprawdzie na Zygmunta III dokonano zamachu, ale król wyszedł cało a sprawca został uśmiercony. Porwanie Stanisława Augusta przez Konfederatów Barskich nie było nawet aktem grożącym mu utratą życia.

Wypadek, który miał miejsce wczoraj odbił się bolesnym echem po kraju, nie dlatego, żeby prezydent Narutowicz cieszył się sympatją społeczeństwa lecz, że znieważono majestat Rzeczypospolitej, że zabójca targnął się na przedstawiciela Rządu Polskiego.

Fakt ten, pierwszy w dziejach Polski jest strasznym krwawym dramatem dla tych wszystkich, którzy rozwój swojej Ojczyzny nie na tej by chcieli widzieć drodze.

Stoimy nadal na dawnym swoim stanowisku, uważając iż że naród polski miał daleko odpowiedniejsze jednostki na prezydenta Polski jednakże uważamy, iż załatwianie sporów idejowych zapomocą rewolweru poniża poziom tej walki, sprowadzając ją na trzęsawisko morderstw politycznych.

Dlatego też wzywamy cały obóz narodowy do spokoju, i zachowania godności, która zawsze cechowała nasze wystąpienia i poskramiania na miejscu wybryków czynników nie odpowiedzialnych, które by mogły wywołać nieobliczalne następstwa.

Magazyn mebli

wielki wybór dywanów, kilimów, chodników, portjer, serwet, firanek i pokryć meblowych posiada na składzie firma

W. Łuczak

ul. Zamieszoffa (Rozwadowska) 2, tel. 4-25

Zakład krawiecki

Leonarda Hetmana

w Łodzi ul. Wólczańska 63 prawa of. parter

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie fachu wchodzące z własnych jak również i powierzonych materiałów

Wykończenie pierwszorzędne.

Specjalista na roboty futrzane.

(50481k)

Rządy żydów w Polsce.

W poniedziałek w południe krzyknął w Sejmie żyd Diamand pod adresem ministra spraw wewnętrznych, Kamińskiego: „Won!“ W poniedziałek wieczorem otrzymał p. Kamiński dymisję. Rozkaz pieniacego się i charczącego ze złości żyda Diamanda wykonany został przez władze centralne w przeciągu kilku godzin. pisze „Gazeta Poranna“.

Więcej zaszliśmy już tak daleko. Fala bolesnego upokorzenia okryć musi twarz każdego Polaka rumieńcem wstydu. Żyd Askenazy dyktatorem polskiej polityki zagranicznej, żyd Diamand zrzucający i desygnujący ministrów, żyd Fajans wszechwładny dyktator finansów państwowych, fundujący szczerą ręką w Polsce placówki bankowe międzynarodowego żydostwa. Słowa pełne gorczy cisną się na usta i dławią wstyd straszny...

Sprawy zaszły już tak daleko, że trzeba im odważnie spojrzeć w oczy. Wybór prezydenta przez mniejszości kierowane przez żydów, jest nie początkiem, a dojrziałem już owocem starannie i długo przygotowanej akcji żydowsko-masońskiej, dążącej do opanowania państwa polskiego. Akcja ta szła równocześnie dwoma drogami: na terenie sejmowym od lat już pracowały ukryte, ale potężne wpływy nad wytworzeniem na zewnątrz zróżnicowanego, ale wewnątrz zwartego i dyscyplinowanego bloku lewicowo-żydowskiego. Po trzech latach blok kierowany przez bankiersko-socjalistyczne wpływy żydowskie jest faktem. Dziś jest u progu zagarnięcia zupełnego władzy.

Równocześnie urzeczywistnia się plan opanowania przez żydów finansów polskich. Banki polskie przechodzą w ręce międzynarodowe

wych a wrogich nam kapitałów żydowskich zagranicznych. Główną instytucją, zapomocą której rząd polski załatwia swe interesy zagraniczne jest żydowsko-sjonistyczny bank berliński „Perugia“. P. Fajans jest dyktatorem skarbu polskiego, a p. Szereszowski decyduje o kursach giełdowych w Warszawie.

Dotychczas akcja opanowania państwa polskiego przez żydów prowadzona była w mrocznych podziemiach komunizmu albo szczelnie obitych gabinetach bankierów żydowskich. Dziś mafia żydowska już podnosi głowę jawnie i bezczelnie.

„Won“ żyda Diamanda rzucone w twarz polskiego ministra, to jakby hasło rzucone nieostrożnie w chwili tryumfu żydowskiego z powodu wyboru prezydenta.

Spółeczeństwo polskie zapamięta sobie dobrze okrzyk żydowskiego posła. Żyjemy w chwilach przełomowych. W najbliższych latach rozstrzygnie się los państwa polskiego. Albo uzyskamy faktyczną niezależność pod hasłem „Polska dla Polaków“, albo poddamy kark pod panowanie żydów i rządzonej przez nich masońsko — lewicowej lewicy.

Walka się zaczęła. Do prowadzenia jej mimo prowokacji żydowskich niezbędny jest przede wszystkim spokój i rozwaga. Przenoszenie walki na teren ulicy przynieśćby, mogły nieobliczalne następstwa.

Walkę poprowadzimy na wszystkich polach życia.

Walka nasza będzie spokojna, zimna i uporczywa.

Z tej walki Polska narodowa musi wyjść zwycięsko.

Jak Francja walczy z komunizmem.

X) W procesie przeciw deputowanym komunistycznym Vaillantowi, Couturierowi i Cachinowi o podburzanie do nieposłuszeństwa w wojsku został wydany wczoraj wyrok. Zostali oni skazani na 6 miesięcy więzienia i na 2 tysiące

franków grzywny. W uzasadnieniu wyroku podniesiono, że deputowani ci w dzienniku komunistycznym „Le Conscriit“ ogłaszali artykuły, podburzające do nieposłuszeństwa w wojsku, i naruszenie dyscypliny wojskowej

Przy zakupach na gwiazdkę prosimy nas odwiedzić.

Polecamy szczególnie firanki w wielkim wyborze po cenach fabrycznych.

5179bs

JAJA

Sprzedaż świąteczna.

Hurt od 1 kopy.

Kościuszki 29

Związek Spółdzielni Mleczarskich.

5167bs

2 miliony aparatów w użyciu! Ponad 55.000 pożarów ugaszono! Dla fabryk, szkół i domów.

MINIMAX

Gaśnica

przeciwpożarowa

Wyłączni przedstawiciele:

K. Rüster i Synowie

Łódź, Sienkiewicza 25
róg Mońtuski

4075p

Pracownia gorsetów

Anny Laferskiej

mieści się obecnie:

182 Piotrkowska 182

oficyna, parter II wejście. 5073s10

Odmrożenie Maść (z kokałkiem) „Mrozol“ leczy, goi ranki za pobiega odmrażaniu kończyn. Sprzedają Apteki i składy apt. W Sokolewicz Przejazd № 19 apteka (wprost poczty). (482sk)

Na gwiazdkę

koniki, tornistry, teczki, torebki damskie, portfele przybory poróżne. Ceny przystępne.

S. Skarżyński
Piotrkowska 135 5130w

Chwytajcie Zdrowie!

Kupując dla siebie i dzieci **P i e r n i k i** z naturalnego pszczołnego miodu wyrobu Fabryki cukierniczej

„**S Y N T E Z A**“

Spr. Łódź, ul. św. Anny 24
daż detaliczna. — Cukiernia przy rogu ul. Piotrkowskiej i Karoia. (5072K2)

Ciasła świąteczne i Strucie makowe.

KLEWE.

Gdy cię okradną.

(Z poradnika dla dorosłych).

Jeżeli ci się przytrafi, kochany Czytelniku, taka wesoła przygoda, że jakiś złodziej w czasie twojej nieobecności włamie się do mieszkania twego i wyniesie z niego twoją biżuterję, garderobę i bieliznę, to uważaj to za przeznaczenie i nie opowiadaj o tem nikomu a w szczególności nie donoś o tem policji, sądowi ani żadnej władzy opiekującej się złodziejami, jeśli chcesz, aby wszystko skończyło się, dobrze tj., na samej kradzieży i stracie.

Ja postąpiłem lekkomyślnie i o dokonanej u mnie kradzieży doniosłem natychmiast policji. Od tej chwili rozpoczął się dla mnie czas straszny.

Zaraz po mojem doniesieniu zjawili się w mojem mieszkaniu dwóch agentów policyjnych, którzy rozgościli się u mnie, i kazali sobie podać papier, pióro i atrament i rozpoczęli indagację oraz spisywanie protokółu. Przesłuchiwani byli prócz mnie w charakterze świadków! moja żona, nasza kucharka, służący, panna od dziecka, stróż kamieniczny i kilka sług od sąsiadów. W mieszkaniu mojem było przez cały dzień pełno ludzi, bo prócz przesłuchanych świadków, zjawili się u nas prawie wszyscy krewni, przyjaciele i znajomi moi i mojej żony i był u mnie taki zjazd, czy złoty gości, jakbyśmy obchodzili co najmniej złote wesele. We wszystkich pokojach było pełno ludzi, wszędzie mówiono o kradzieży, o sługach, o policji, o powietrzu, o kapeluszkach damskich, o modzie, o teatrze i o wszystkim innym. Późną nocą rozeszli się goście, a agenci policji przyrzekli gorliwie zająć się wytropieniem nieznanego sprawcy kradzieży. Po odejściu agentów policji stanął przed nami personel służbowy w komplecie i wszyscy troje oświadczyli, że wypowiadają służbę z dniem najbliższego pierwszego, albowiem agenci, badając, silnie ich podejrzewali o współnictwo w kradzieży, na co oni pozwolili nie chcą i nie mogą. Długo trzeba im było tłumaczyć, że niema powodu do takich konsekwencji, bo my ich przecie wcale nie podejrzujemy, a w końcu musieliśmy ich w imieniu agentów policji uroczyście przeprosić. Ten dzień był straszny, ale miały przyjść jeszcze lepsze.

Nazajutrz otrzymałem wezwanie od policji, abym się natychmiast stawił w biurze bezpieczeństwa publicznego. Zamiast do biura do swego udałem się dorożką na policję, gdzie po dwugodzinnem czekaniu na swoją kolej stanąłem przed obliczem komisarza.

Musiałem złożyć zeznania szczegółowe co do protokołu i podać dokładnie, jakie skradziono u mnie przedmioty, jak wyglądały, jaka była ich wartość, ile było sztuk, gdzie je kupiłem, jak długo nosiłem i tysiąc innych szczegółów, którymi mordował mnie i moją pamięć prawie przez trzy godziny, poczem mnie uwolnił, zastrzegając sobie ponownie przesłuchanie mnie w razie potrzeby. Gdybym chciał przeciw temu zaprotestować, zrobił komisarz taką minę, jakby chciał mnie zamknąć, albo zażądać ode mnie większej kaucji na znak, że nie ucieknę i stawię się na każdy rozkaz.

Nazajutrz otrzymała moja żona wezwanie do policji i cała służba, a że i ja musiałem żonie towarzyszyć, bo sama iść nie chciała, więc zabraliśmy ze sobą dziecko, przy którym nie było kogo zostawić w domu. W ten sposób cały mój dom znalazł się w komplecie na policji.

Na policji czekaliśmy parę godzin na naszą kolej, poczem rozpoczęło się przesłuchiwanie mojej żony.

Podczas tego przesłuchania moja żona dwa razy zemdlala skutkiem nafeżenia pamięci a stamtąd prosto pocięła do domu i położyła się do łóżka na parę dni. Służba wróciła późno wieczór bardzo zmęczona i ponownie obrażona, oświadczała stanowczo, że opu-

szcza miejsce od pierwszego.

W dwa dni potem zjawia się u nas w mojej nieobecności urzędnik Tow. ubezpieczeniowego, włamania i rozpoczął spisywać protokół. Moja żona chciała go wyrzucić, służba odmawiała wszelkich zeznań, twierdząc, że nie było żadnej kradzieży, a urzędnik odszedł bardzo zadowolony.

W tydzień lub dwa tygodnie później otrzymaliśmy wszyscy wezwanie do sądu śledczego. Po otrzymaniu tego pozwania żona urządziła mi scenę, jakiej dotąd nie widziałem. To było coś okropnego. Oświadczyła krótko, że jeśli jej nie uwolnią od tych zeznań, to skoczy z ratusza na bruk! Służba wypowiedziała po raz trzeci i ostatni posady. Placz był w domu i lament jakby u mnie dwunastu dentystów demonstrowało najnowszy sposób rwania zębów bez bólu!

Po kilku dniach uspokoiło się nieco i stanęliśmy wszyscy przed sędzią śledczym, który nas tak badał, jakbyśmy byli układali cały plan kradzieży złodziejowi. Moja żona kilka razy zemdlala. Służba już po drodze do domu dała sobie słowo, że na pierwszego stanowczo odchodzi. Wszystko było zdenerwowane i zmęczone!

Szedł dzień za dniem, a my żyliśmy w ciągłym zdenerwowaniu.

Ile raz zawił się w mieszkaniu jakiś li-

STARA WARSZAWA

stonosz lub woźny, wszystko drżało na myśl, że to ponowne przesłuchanie, nowa strata czasu, zdenerwowanie, obraza, wypowiedzenie służby, skakanie z ratusza.

Powoli zakupiło się w miejsce skradzionych inną biżuterję, inną garderobę i bieliznę, i już prawie nie pamiętaliśmy o kradzieży, gdy nagle przyszły nowe wezwanie do rozprawy.

Jakaś cisza nastąpiła w domu, jakby przed burzą. Przeczynałem coś złego. W dniu rozprawy ja zerwałem się wcześniej ze snu i począłem się zbierać. Ale z moich ludzi nikt się nie ruszał. Chora żona, chora panna od dziecka, chora kucharka i chora służąca. Każde choruje i na inną chorobę, i nikt nie rusza się łóżka. Była to oczywista zмова, bierny strajk, aby nie iść do sądu i nie zeznawać.

Musiano odroczyć rozprawę dla słuchania świadków chorych. Druga rozprawa trwała dwa dni i musieliśmy wszyscy stanąć i przysięgać kto ukradł, kiedy, co, na co, czemu, ile, za ile, i odpowiadać na każde zapytanie bardzo szczegółowo. Nie obszło się przytem bez przykrych scen, bo moi świadkowie początkowo nie chcieli przysięgać żona kilka razy zemdlala, a panna nagadała obrońcy złodzieja paczkę niegrzeczności za to, że ją brał w krzyżowy ogień pytań. O sobie już nie mówię, bo przy tych szczegółowych badaniach

i pytaniach miałem wrażenie, że to ja się do kogoś włamałem i teraz odpowiadam za kradzież. Skradzione przedmioty oczywiście przypadły.

Po rozprawie wróciliśmy do domu bardzo zmęczeni i nerwowi, i pokazało się, że w naszej nieobecności, gdy byliśmy wszyscy w sądzie, jakiś nieznan sprawca ponownie włamał się do naszego mieszkania i pozabierał nowo kupione przedmioty. Ale o tem już nie doniosłem policji i umówiliśmy się w domu, aby o tem, broń Boże, przed nikim się nie wygadać. Niechby więc kto teraz spytał u mnie, czy dokonano ponownej kradzieży, a dziesięć rak i tyleż nóg wyrzuci go za drzwi bez pardonu.

OTELLO.

Po dłuższym niewidzeniu spotkałam niedawno na ulicy pana Słomkę i zdziwiłam się na widok zmiany, która w nim zaszła. Przez ten rok schudł i zmierzniał, czerstwa niegdyś i pogodna twarz nosiła ślady trosk i zgryzot, w ciemnych włosach świeciły srebrne nitki.

— Musiało was spotkać jakieś nieszczęście — rzekłam po przywitaniu się — dość spojrzeć na pana, żeby domyślić się tego.

Westchnął ciężko.

— Zgadła pani — odpowiedział zniechęconym głosem — Bóg ciężko nas doświadczył! Zarekwirowano nam część mieszkania...

Ze współczuciem ścisnęłam jego rękę.

— Już od roku! — dodał.

Moje współczucie wzmożło się jeszcze.

— Opowiem pani wszystko, to mi się ulży...

Zabrano nam prawem kaduka dwa pokoje, ładnie urządzone. Sprowadził się tam porucznik z żoną, ale cudzą, z dzieckiem, zdaje się własnym i niania. Od tego przekłętą dnia — podkreśliłem go w kalendarzu czerwonym ołówkiem — nie byliśmy już panami u siebie, a dom nasz zamienił się w piekło.

— W kuchni siedziała wciąż niania: to gotowała coś dla dziecka, to prała jego bieliznę, to grzała rurki dla pani, to prasowała bluzki. W przedpokoju dzwonek jęczał nieustannie: przychodziłi goście do pana porucznika, gwar, hałas, trzaskanie drzwiami, brzęk ostróg i szabel, trzeba było uszy zatykać!

— Nawet noc nie przynosiła spokoju. Bachor zwykle darł się, jak opętany, chętnie byłbym mu łeb ukreślił!

Pocziwa twarz pana Słomki przybrała wyraz okrutny, którego nigdy u niego nie widziałam. Mój Boże! Jak to ludzie się zmieniają, a wszystko to przez wojnę!

— Państwo wracali zawsze późno i za każdym razem starali się rozbudzić cały dom. Porucznik bywał czasami nietrzeźwy i wtedy, klócił się strasznie ze swoją pseudo-żoną, wymyślając jej od wyrazów, nie używanych w druku. Ona spazmowała, a żadne z nich nie krepowało się naszą obecnością.

— Pani zna moją żonę: uosobienie ładu i porządku, można więc wyobrazić sobie, co się z nią działo! Dzięki sublokatorom, nasze śliczne czyściutki pokoje zamieniły się w śmietnik, a przedpokój był zawsze pełen błota, kurzu, połamanych zapalek i niedopalków od papierosów. Pan porucznik i jego magnifika uważali czystość i porządek za wymysł burżujski i nie tylko niszczyli meble, ale nawet poplamili tapety, wycierając o nie zatłuszczone palce. Trwało to prawie pół roku...

— I pan jeszcze żyje? — przerwałam.

— Hal silny organizm, prośże pani... Raz po południu, kiedy pan porucznik wyszedł ze swoją lafiryndą, ktoś gwałtownie do drzwi zadzwonił. Służąca była w piwnicy, poszedłem więc otworzyć! Do przedpokoju wpadł młody wojskowy, brunet z posępnymi oczyma i zawołał groźnie:

— Gdzie jest moja żona? Przyszedłem ją zabić!

— Twarz mi się rozjaśniała, nadzieja wstąpiła w serce; Opatrzność czuwała nad nami i zsyłała wybawienie. Uśmiechnąłem się do nieznanego.

— Wyszła właśnie, jaka szkoda! ubolewałem szczerze — ale może pan kapitan zechce zacząć. Proszę do salonu, bardzo proszę.

— Dla żadnego gościa nie byłem tak u-

przejmy. Posadziłem go na kanapie, poczęstowałem papierosem, o mało nie przysunąłem mu stołeczka pod nogi. Wyglądał istotnie na Otello: żółta cera, krucze włosy, oczy złowrogię, ręka w kieszeni kurczowo ścisnęła rewolwer. Jako wojskowy powinien strzelać dobrze: pewno zabije oboje. Zacieralem ręce z radości i mówiłem sobie, że zaiste zemsta jest rozkoszą bogów.

— Nie mogę usiedzieć na miejscu: pali mnie gorączka — rzekł grobowym głosem — pragnę krwi...!

— Przewrócił oczy i zgrzytnął zębami jak niegdyś Leszczyński, kiedy miał dusić Desdemone. Ciarki mi przeszły. Nie zatrzymałem go; takiemu desperatowi niebezpiecznie się sprzeciwić.

— Jakże mi przykro, że nie mogę dłużej korzystać z miłego towarzystwa pana majora — rzekłem, ściskając mu rękę — ci państwo zwykle wracają koło 3-ej. Niech pan major pamięta: koło 3-ej.

— Nie zapomnę! — syknął.

— Nie chcąc denerwować żony, nie powiedziałem jej, jaka tu szykuje się tragedia i niecierpliwie czekałem powrotu sublokatorów. Przyszli wreszcie, ale niestety! niania słyszała pogroźki męża i ostrzegła ich. Powstał rwytes, gwałt, zbieranie rzeczy, wołanie stróża, dorożki i w pół godziny, ku wielkiemu mojemu zmartwieniu, pan porucznik odjechał ze swoją Dulcyneą, pakunkami i nianką. Kiedy w pół godziny później nadszedł Otello z rewolwerem, zastał gniazdo pustel...

— Spóźnił się pan! — jęknąłem — ptaszki co tylko uleciały...

— To pan ich ostrzegł! — ryknął, rzucając się ku mnie.

— Uchowaj Boże, panie pułkowniku! Jak żonę kocham! jak pragnę zbawienia wiecznego! — przysięgłem, ale tydki podemną zadrzały. Tego tylko brakowało, żeby ten warjat mnie zabił, zamiast tamtych dwojga! Na szczęście, uwierzył mi.

Ja znajdę tę kanalję! Ja im nie daruję! — wrzasnął i wybiegł jak szalony.

— W każdym razie skończyły się dla państwa przykrości i utrapienia — rzekłam.

— Gdzietam, prośże pani! — smutnie odparł pan Słomka — jak się na kogo los uweźmie, to będzie go zawsze ścigał... Pan porucznik zabrał swoją metrese, manatki i niankę, ale zostawił nam dzieciak! Ach jaki to był obrzydliwy, wrzeszczący i niechlujny bachor! Chodziłem codzień do komendantury, żeby go zabrali i dopiero po czterech miesiącach namyślił się go wziąć. Rezultat był taki, że ja rozchorowałem się na wstręt, a moja żona dostała rozstroju nerwowego.

— Nie wiem pan, czy Otello przyłapał niewierną żonę i jej kochankę? — zapytałam.

— Nie wiem, ale z serca życzę im tego gorąco: zawołał pan Słomka.

Gozdawa.

Dzisiejszy Paryż.

Modne tańce.—Obce narodowości.—Drożynna—Niezadowolenie Francuzów.—Słaba pociecha.

Paryż. Godzina 10 wieczorem. Sala restauracyjna przepełniona publicznością. Orkiestra tnie „jaz-bandy“ i fox-troty. Od stolików powstają pary i przesuwałą się w tan.

U boku młodej i wysmukłej kobiety sześćdziesięcioletni gruby pasza turecki czyni daremne wysiłki, aby nauczyć się modnego tańca. Przodkowie Turka, którzy leżąc na miękkich kanapach i paląc spokojnie fajkę przyglądali się płaszącym bajaderom, ujrawszy ten niezwykły widok na pewno i nie bez racji uznaliby napewnie, że ich potomek oszalał. Za chwilę wchodzi w koło tańczących młody maharadża o cerze brązowej i głowie Buddy. A dalej Anglicy, Amerykanie, Brazylijczycy, mieszkańcy Argentyny itd. Tłum barwny, krzykliwy, wielojęzyczny wśród którego z trudem przeciskają się kelnerzy i chłopcy restauracyjni. Francuzów prawie niema. Ceny nie są oznaczone we frankach, lecz w funtach i dolarach, a tak słone, że Francuza na nie prostu nie stać.

Dzisiejsi parwanie sa właściwie pozba-

wieni wszelkich rozrywek.

Nie tylko modne „dancingi“ ale teatry, restauracje, sklepy są dla nich niedostępne z powodu wysokości cen. Używają więc tylko cudzoziemcy, którzy zmieniwszy swą mnetę na franki, płacą bez mrugnięcia horendalne sumy w lokalach u krawców, modystek, kwiatciarzy itd. Drożynna zmieniła wygląd miasta. Paryż stał się jakby modnym miejscem kąpielowym, w którym sezon trwa cały rok. „Krajowcy“ mogą tylko patrzeć jak goście się bawią.

Francuzom z natury oszczędnym i przyzwyczajonym do zbierania renty na stare lata, stan ten okropnie dokucza. Pisma przepelnione są narzekaniami na drożynę. Podają zestawienia, z których wynika, że dzisiejszy Paryż jest droższy niż Nowy Jork i Londyn. Przyczyny tego są różne, przede wszystkim jednak ta, że wojna podnieciła apetyty kupców i nie zadawałają się skromnymi zyskami przedwojennymi, lecz w ciągu kilku lat chcą dojść do wielkich majątków.

I my niestety nie możemy sobie pozwolić: „u nas inaczej...“ ale może dla niektórych będzie pociecha, że nie sami tylko cierpiemy z powodu rozszalałej po wojnie chciwości i zaniku wszelkiej etyki.

Gdy już będę bardzo stary

Gdy już będę bardzo stary,
Kupię sobie okulary,
Fularową chustkę w kratę,
W uszach będę nosił wate; —
Zaś — jak czynią starcy — druhy, —
Sprawię fajkę, dwa cybuchy, —
I — by pełne mieć rozkosze —
Parasol, no i kalosze!

Czasem wśród jesieni chłodu
Zajdę cicho do ogrodu, —
Na ławeczce spoczne sobie
I w rozmarzeń starczych dobie
Wspomnę... młodość, jej uśmiechy...
Szept wyznania... lube grzechy...
Upojenia serc... cud — drzenie...
To co łączy... co spromienia...
Co się głębi duszy skrycie
Wielbil... kocha po nad życie!

Gdy już siwy dziadus będę —
Wśród drzew szmeru czasem sięde
I puściwszy myślom wodze,
Chwilą wspomnień się odmłodze...

Stanisław Żyzkowski (Eszet.)

Mały endeck

— Babuniul a Zdzisio to jest endeck!
— Dlaczego, Helusiu?
— A bo powiedział, że nie kocha dziad-

ka.

Szopka.

Z DZIEDZINY MODY

Dziwactwa mody kobiecej.

Nowe buciki i pantofelki, jakie można było widzieć na wystawie szewskiej w Londynie, odznaczają się nieprawdopodobną wprost pomysłami. Na damskie buciki używał się skóry wilka morskiego i skóry ogromnych ryb, pochodzących z zachodniej części Bałtyku. Skóra tych ryb jest żółtawej barwy, w cenę ki. Nowość ta cieszy się wielkim popytem u pań. Na wieczorowych pantofelkach widnieją zamiast ulubionych dotychczas klamer metalowych i dżetowych, piękne kamee lub małe obrazki, artystyczne malowane. Naturalnie by móż podziwiać te cuda, panowie muszą pochylić się, a nawet przykleknąć...

Niemniej i obuwie męskie odznaczają się ekscentrycznością. Czarne buciki obszyte są górą skórka czerwona, jasno-brązowa lub biała. Bywają też buciki w paski czarne z niebieskiem czarne ze złotem i td.

Jak widać, nowa moda szewska odznacza się bujną pomysłowością — ale mniej dobrym gustem.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Ustawa o ochronie lokatorów nie dla żydów z Rosji

(K) Przed kilku dniami znalazła się w sądzie sprawa mieszkaniowa pewnych żydów, przybyłych z Rosji, którzy chcieli korzystać z prawa o ochronie lokatorów.

Sąd I-ej instancji wydał wyrok niekorzystny dla żydów, motywując tem, że prawo o ochronie lokatorów może być stosowane tylko dla obywateli państwa polskiego, a nie dla żydów przybyłych z Rosji i nie mających obywatelstwa polskiego. Sąd apelacyjny wyrok I-ej instancji zatwierdził (1)

Klasztor jaskinią morderców.

(K) W ostatnich tygodniach policja śledcza otrzymała wieści — że klasztor gr. kat. mnichów, Ojców Studytów w Zawarnicy — jest schroniskiem dla rozmaitego rodzaju bojowców ukraińskich, że jest to centrala antypaństwowego ruchu w okolicy.

Onegdaj policja dokonała rewizji w klasztorze w Zawarnicy. Wynik tej rewizji był tak kompromitującym — że policja dokonała aresztowania głównego „dygnitarza“ w klasztorze k. Fiszyłowicza i odstawiła go do więzienia.

W rękach władz są dowody — łączności klasztoru z akcją sabotażową. (1)

Odżydzanie Lwowa.

(K) Komisja Mieszana, której poruczono przeprowadzenie ustawy sejmowej o redukcji szynków, unieważniła onegdaj 160 uprawnień do prowadzenia przedsiębiorstw szynkowych. Są to przeważnie z kilkoma tylko wyjątkami najohydniejsze nory żydowskie, w których rozpajano najuboższą ludność, a bardzo często są to spelunki złodziejskie, gdzie ostatnie mety miały swoje siedlisko. Żydzi podnoszą z tego powodu głośny alarm, uważając sprawiedliwe zastosowanie ustawy za swą osobistą krzywdę i zamierzają wysłać do Warszawy deputację z zażaleniem przeciw tym zarządzeniom. (1)

W Warszawie runie niebawem sto domów.

(k) Dwupiętrowy murowany dom przy ul. Ogrodowej nr. 4 w Warszawie, mieszczący 12 mieszkań, już oddawna grozi zawaleniem. Komisja budowlana kilkakrotnie była na miejscu i zaopiniowała, że dom zdalny jest jedynie na rozbiórkę, jak sąsiedni oznaczony nr. 6. Wczoraj około godz. 9 rano nastąpiła oddawna zapowiadana katastrofa. — Trzask i łoskot za-

lamujących się więzów poddasza, zaalarmowały wszystkich lokatorów, którzy w panicznym strachu rzucili się do ucieczki. Jedna tylko lokatorka 70-letnia Maryanna Pietrzykowska zamieszkała u stróża tegoż domu, mimo nawoływań nie chciała wyjść i z tego powodu poniosła śmierć pod gruzami. Na ratunek przybył oddział straży ogniowej, który zajęty był burzeniem groźących dalszym zawaleniem się ścian szczytowych. Do pomocy straży ogniowej, wezwano 80 saperów z Kościuszkowskiego oddziału szkolnego.

Wśród rumowisk znajdują się oczywiście ruchomości dwunastu nieszczęśliwych lokatorów którzy narazie zostali przygarnięci przez sąsiadów: Wśród rumowisk znaleziono dwa rodajki wartości dziesięciu milionów mk., które bezprzeecznie muszą pochodzić z kradzieży.

W Warszawie i na Pradze jest jeszcze około stu domów mieszkalnych również groźących zawaleniem. (1)

Dziwne rozporządzenie kolejowe.

(K) Ostatniemi czasy wydała krakowska Dyrekcja kolei państwowych okólnik „re praesidio“, l. 1416, w którym przytoczono odnośne postanowienia dawnej austriackiej ordynacji służbowej, omawiające karne skutki pijaństwa, w czasie pełnienia służby, nawołując naczelników

urzędów wykonawczych do bacznego zwracania uwagi na swych podwładnych funkcjonariuszów w imię powagi i autorytetu urzędu.

Wszystko to, wobec niestety powtarzających się w ostatnich czasach wypadków pijaństwa w służbie ruchu, w szczególności przy stykaniu się z publicznością, świadczy o zrozumieniu stanu rzeczy ze strony dyrekcji kolei, a zatem byłoby to w porządku.

Ale teraz druga strona medalu. Okólnik w dalszym ciągu grozi, że ci pracownicy, którzy pełnią służbę ruchu, a więc dyżurnych przetokowych, konduktorów, maszynistów, palaczy i t. p. w wypadkach pijaństwa za karę przeniesieni zostaną do służby magazynowej lub warsztatowej (1).

Sądzić się należy, że dyrekcja kolei nie miała zamiaru stworzyć z magazynów i warsztatów rodzaju kolonii karnych, gdzie wolno byłoby pracownikom upijać się w służbie do woli. Sądziłoby należało, że zasła tu raczej pomysłka, dlatego wskazana jest konieczność sprostowania tego rozporządzenia.

Tragiczna katastrofa samochodowa

(K) Tragiczna katastrofa samochodowa, której ofiarą padł Stefan hr. Łubieński wraz z żoną wydarzyła się na szosie między Miłobądzem a Pszczółkami na drodze Gdańsk — Tezew. Samochód wpadł do rowu i państwo Łubieńscy ponieśli śmierć.

S. p. Łubieński kierownik firmy „Koope-ratywa Rolna w Gdańsku“ na stanowisku swem oddawał wielkie zasługi rolnictwu polskiemu organizując przywóz saletry z Anglii wzamian za polskie produkty zbożowe.

Kraków choruje na grype

(K) Epidemja grypy grasuje w bardzo silnym stopniu w Krakowie. Szczególnie na grype zapadają dzieci oraz młodzież. Grypa nawieziła kilka zakładów szkolnych z pośród nich państwowe gimnazjum żeńskie przy placu Franciszkańskim. W zakładzie tym zachorowało przeszło 60 proc. uczennic, tak że na wniosek dr. Grestora kuratorium okręgu szkolnego zarządziło przerwę w nauce na 10 dni. Również w innych zakładach szkół średnich i powszechnych chorych na grype jest znaczny procent.

Kraków bez cukru.

(K) Zapasy cukru jakie dotychczas magi strat w Krakowie zaprowadził wyczerpały, się zupełnie.

Zaspy śnieżne na kolejach

(K) Z powodu zasp śnieżnych zamknięto ruch kolejowy na linii Lwów — Jaworów.

Zwyrodniały syn.

(k) Zamieszkali w domu Nr. 517 przy ul. Elektoralfnej w Warszawie małżonkowie Peterowie mają 25-letniego syna Bronisława, który nie chce pracować, lecz stale maltretuje rodziców starszków, żądając od nich pieniędzy. Na tem tle wynikały między rodzicami, a wyrodnym synem częste sprzeczki. Onegdaj syn Petera ze złości, że nie otrzymał pieniędzy, podpalił rzeczy w mieszkaniu. Na krzyk rodziców nadbiegli robotnicy z firmy J. M. Belker, którzy pożar ugasił. Po pewnym czasie zbrodniczy syn połamał i poniszczył meble w mieszkaniu, oblał je naftą i powtórnie podpalił. Gdy robotnicy znowu pośpieszyli na ratunek, podpalec, uzbrowiony się w nóż i kawał żelaza, stanął na progu mieszkania i nie dopuścił do ratunku. Wkrótce przybył ratuszowy oddział straży ogniowej, który pożar ugasił. Policja XII komisariatu aresztowała zbrodniarza.

Zycie Piotrogradu.

Plagą uniwersytetu pietrogródzkiego, jak wogóle wszystkich uniwersytetów w Rosji, są t. zw. profesorowi czerwoni, których częstokroć jedyną kwalifikacją na „uczzonego“ jest przynależność do rządowej partji komunistycznej. Pomiedzy profesora-mi-specami, tj. bezpartyjnymi specjalistami a czerwonymi „uczonymi“ wiec ustawicznie

cicha walka podjazdowa, która czasem tylko znajdzie jakiś wyraz zewnętrzny.

W myśl nowej ustawy uniwersyteckiej która orzeka, że zarząd uniwersytetu mianuje rząd z pośród kandydatów wybranych przez profesorów, studentów i związków zawodowych, profesorowie zażądali by z pośród trzech ich kandydatów rząd mianował rektora. Bolszewicy nie uwzględniłi tego życzenia, mianując rektorem czerwonego profesora. Dzierżawina Profesorowie wstrzymał się wobec tego od wyborów, czerwonego rektora nazwano zaś Samo-dzierżawinem.

Czesne roczne studenta wynosi 500 rubli, studenci, którzy są członkami partji komunistycznej są nie tylko zwolnieni od czesnego lecz ponadto otrzymują całe utrzymanie.

Profesorowie dzielą się pod względem poborów na 5 kategorii. Piąta najwyższa — to t. zw. uczeni sławy światowej. Prócz płacy miesięcznej, wypłacanej bardzo nieregularnie, otrzymują t. zw. zabezpieczenie złoć, które w najniższej kategorii wynosi 5 rubli złotych miesięcznie, wypłacanych, rzecz prosta banknotami sowieckimi.

Ponadto profesorowie otrzymują depytaty żywnościowe t. zw. akademickiej pajok, który miesięcznie wynosi: masła 4 f., cukru 3 f., mięsa lub śledzi 11 f., kawy 15 f.

W pałacu W. ks. Włodzimierza utworzono t. zw. Obszczezytje (internat) dla uczonych, których mieszkało tam 16.

Piotrogród na pierwszy rzut oka wygląda dość dobrze. Główne ulice oświetlone nieźle, bruk utrzymany przyzwoicie. Podczas przechadzek bocznemi ulicami latem łatwo zebrać można wcale okazale bukiety.

Wojsko podczas parad na placu Uryckiego (przed dawnym Pałacem Zimowym, przekształconym na Pałac Uryckiego) przedstawia się nieźle. Umundurowane doskonale i wyćwiczone nie ustępuje armji carskiej. Ale to tylko podczas parad, na które wyprawdza się niektóre oddziały wyborowe, przeznaczone na pokaz. O innych lepiej nie mówić.

Wśród wszystkich warstw ludności budzi się nacjonalizm. Do Polaków wszyscy odnoszą się dość wrogo. Wzmaga się też ruch religijny.

Na pierwszy plan wybija się nowa burżuazja, ubrana z krzywą nieraz elegancją, nierządki jednak używająca palców zamiast chusteczki do nosa. Dla tej to nowej burżuazji i dla gości zagranicznych pootwierano wspaniałe restauracje, kawiarnie itd. do których nawet światowej sławy uczone rosyjski uczęszczać nie może. Nie pozwalają mu na to dochody.

JUDAICA

„Żyd jest potężnym żywiołem, którego świat nie zdołał dotychczas wynarodowić. Asymilacja jego tylko w kilku wyjątkowych wypadkach stała się faktem. Niema narodu na świecie, któryby tak mało się skłaniał do asymilacji. Od 2000 lat żyd w niczem się nie zmienił.

Aryczyk, który powodowany stosunkami łączy się z narodowością inną, oddaje się jej całą duszą. Iluż to bohaterów polskich nosiło nazwiska obce! Lecz żyd — przyczem oczywiście uznajemy wyjątki — czuje się w głębi duszy swej człowiekiem rdzennie obcym wśród otaczającego go rosyjskiego i polskiego społeczeństwa. Czuli się on nim przez całe wieki, mimo to, że bardzo wielu z nich uchodziło za gorliwych wyznawców religji katolickiej, protestanckiej lub mahometanckiej.

Najpotężniejszym czynnikiem w żydostwie jest żyd międzynarodowy. Amerykański bankier chrześcijański zawsze będzie silnym konkurentem bankiera angielskiego w Londynie, francuskiego w Paryżu itd. Przeciwnie, żydowski bankierzy tych trzech państw, zawsze potrafią dobrze między sobą porozumieć się w celu obrony wspólnych interesów i w celu zwalczania konkurencji.

Polska, jako państwo słabe, jest ziemią obiecaną żydostwu.

Herold H. Mc. Gregor

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dzisiaj: Niedziela 17 grudnia Łazarza.
Wschód słońca g. 8 m 40
Zachód g. 4 m. 22

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)

Filharmonia (Dzielnia 20)

Teatr „Scala“ (Cegielniana 13)

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Luna“ (Przejazd 1)

„Odeon“ (Przejazd 2)

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Nowości“ (Piotrkowska róg Główniej)

„Dom Ludowy„ (Przejazd 34)

— Kalendarzyk historyczny.

1864 Bitwa pod Ikanem.

Wiadomości bieżące

— Uchwała „Bratniej Pomocy“.

„W poczuciu odpowiedzialności za dobre imię i honor akademika polskiego Zarząd Tow. „Bratnia Pomoc“ S. U. W. od chwili objęcia swego urzędowania dążył do rozciągnięcia kontroli nad powszechnie używanymi odznakami akademickimi, do których w pierwszym rzędzie należy biała czapka studencka.

Mając do czynienia z całym szeregiem nadużyć w tym kierunku i nie posiadając dostatecznej egzekutywy, Zarząd zwrócił się do Senatu Akademickiego z odpowiednim memorjałem, uzasadniającym konieczność przyznania prawa wyłączności w noszeniu białych czapek jedynie członkom „Bratniej Pomocy“.

W odpowiedzi na powyższy memorjał Senat Akademicki Uniwersytetu Warszawskiego w dn. 9 września r. b. powziął uchwałę treści następującej: 1) prawo używania białych czapek U. W. począwszy od nowego roku akad. 1922—23 będzie przysługiwało wyłącznie członkom Tow. „Bratnia Pomoc“, 2) Zarząd Tow. będzie uprawniony przeprowadzać w porozumieniu z J. M. Rektorem odpowiednią w tym kierunku kontrolę, 3) studenci, nienależący do „Bratniej Pomocy“, za nieprawne noszenie czapek będą pociągani do odpowiedzialności przed Senatem Akademickim, 4) osoby, niebędące studentami, będą w porozumieniu z Senatem pociągane do odpowiedzialności.

Podając powyższą uchwałę do wiadomości publicznej, Zarząd Tow. zwraca uwagę, że od dn. 1-go grudnia r. b. osoby nieprawnie noszące białe czapki będą pociągane do odpowiedzialności bądź sądowej, o ile idzie o osoby niebędące akademikami, bądź przed Senatem Akadem., jeżeli idzie o studenta, niebędącego członkiem Tow. „Bratnia Pomoc“. Jednocześnie Zarząd prosi członków Towarzystwa, by w celu uniknięcia nieprzyjemności, zechcieli posiadać przy sobie legitymacje i okazywać je na każde wezwanie uprawnionym do kontroli organom.

Równocześnie Zarząd zwraca się do wszystkich, którym sprawa powyższa leży na sercu, aby w wypadku znanych sobie nadużyć zwracali się pod adresem: Warszawa, Uniwersytet, Bratnia Pomoc.

— Dni świąteczne w szkolnictwie.

Ministerjum W. R. i O. P. okólnikiem z dn. 2-go grudnia rb. zawiadamia pp. kuratorów okręgów szkolnych, że w roku szkolnym 1922-23 wolne od nauki są: wszystkie niedziele oraz następujące święta: 8 września (Nar. N. M. P.) 1 listopada (Wszystkich Świętych) 2 listopada (Dzień Zaduszny), 8 grudnia (Niepokal. Poczęcie N. M. P.) 6 stycznia (Trzech Króli), 2 lutego (Oczyszczenie N. M. P.) 14 lu-

tego (Popielec), 10 maja (Wniebowstąpienie Pańskie), 21 maja (drugi dzień Zielonych Świątek), 31-maja (Boże Ciało), 29 czerwca (św. Pawła i Piotra), Ponadto: 8 maja (św. Stanisława), względnie dzień św. Józefa, lub św. Michała, lub św. Wojciecha, lub św. Kazimierza zależnie od tego, którego patrona święto dana prowincja kościelna obchodzi.

Ferje świąteczne Bożego Narodzenia trwają od 22 grudnia do 2 stycznia włącznie (zakonczenie zajęć 21 grudnia po lekcjach, rozpoczęcie 3-go stycznia zrana).

Ferje Wielkanocne trwają od Wielkiej Srody 28 marca, do poniedziałku po niedzieli przedwodniej 9 kwietnia włącznie.

Z rocznic narodowych tylko 3 maja zwalnia się od zajęć. Inne rocznice przenosi się na najbliższy dzień świąteczny, albo obchodzi się po południu. W sam dzień uwzględnia się w wykładach pamięć dni i osób.

Tylko trzy razy do roku można zawieść lekacje z powodu przystępowania młodzieży do Sakramentów Świętych i tylko dla tej młodzieży która przystępuje. Zwalnia się młodzież o 12 w południe z powodu spowiedzi po południowej i nazajutrz do 12-ej z powodu Komunii świętej. Na rekolekcje w Wielkim poście przynajmniej się trzy dni.

Oprócz powyżej wymienionych można pięć dni w roku poświęcić na różne obchody, wycieczki i t. p. O wyborze dnia decyduje kierownik. (7)

— Jak rada gminy Brus traktuje inwalidę.

b) Inwalida wojsk. Jan K. zwrócił się we wrześniu br. do rady gminy Brus o zapewnienie podania do władz skarbowych na otwarcie restauracji w Rudzie Pabjanińskiej na co otrzymał odpowiedź odmowną, umotywowano tem, że koncesje na restauracje w gminie są zarezerwowane dla inwalidów wojennych mieszkańców gminy Brus.

Trudno jest powstrzymać się od silnego oburzenia na postępowanie radnych gm. Brus, którzy w podobny sposób zbywają inwalidę.

Inwalida pragnie otworzyć sobie sposób uczciwego zarobkowania, ludzie życzliwie pojmujący dole inwalidy, ułatwiają mu wynajem lokalu właśnie w Rudzie Pabjanińskiej. I gmina uniemożliwia mu to!

A może zarezerwowanie koncesji dla „stałych i niestałych mieszkańców gm. Brus“ to ino płaszczyk, pod którym kryją się zamiary oddania ich ludziom bliższemu sercu i kieszeni? — może to nadchodzące wybory do rady gminnej mają być opłacone kosztem uprawnień inwalidy?

Niechaj społeczeństwo samo osądzi, jak czyn radnych gm. Brus nazwać.

— Z ruchu oświatowego.

b) Na odbytej niedawno konferencji oświatowej związku miast postanowiono utworzyć blok oświatowy tych miast, które wprowadziły już powszechne nauczanie.

Przy związku miast ma powstać centralna komisja Powszechnego nauczania — instytucja o charakterze instruktorskim.

Poziom umysłowy nauczycieli w szkołach powszechnych dzięki wyjątkowej pracy kursów dokształcających podnosi się ciągle.

Obecnie wymagana jest od kandydata na nauczyciela matura seminaryjna, albo matura szkoły średniej i 6-cio tygodniowy wstępny kurs wakacyjny. Prócz tego uczeszcza nauczyciel na 2-letnie kursa dokształcające, gdzie słucha przedmiotów specjalnych: pedagogiki, psychologii, pedagogii. Nauczycieli tych jest obecnie przeszło 1500, licząc już ze szkołami pomocniczymi: szkoły dla niedorozwiniętych i szkoły pracy.

Jako inowacje w roku 1922 wprowadzono przymus szkolny dla młodocianych pracujących (od 14—18 lat) który jednak napotyka jeszcze na przeszkody ze strony pracodawców, którzy wydalaia swych pracowników za uczeszczenie na kursa. Zostanie to jednak uregulowane specjalną uchwałą rady miejskiej.

Frekwencja w październiku wynosiła

37,156 katolików, 26,520 żydów, 5995 ewangelików 429 innych wyznań. Razem 60.190 dzieci.

Oddziałów było: 1312, przeciętna ilość dzieci w każdym oddziale 46.

— Zapowiedź niżki cen nabiału.

Dowiadujemy się, iż na rynku nabiałowym nastąpił przełom związany z powiększeniem produkcji mleka. Wobec tego w najbliższych dniach należy spodziewać się niżki cen nabiału w handlu detalicznym, a w pierwszym rzędzie masła, gdyż w handlu hurtowym już dziś zapanowała tendencja wybitnie niżkowa.

— Obniżenie wimy czeskiej.

Konsulat czeskosłowacki w Krakowie komunikuje, że został upoważniony obniżyć opłatę za wimy na wjazd do Czechosłowacji o 50 oroc. dla kupców, o ile się wylegitymują listem polecającym której z izb handlowych czeskosłowackich. (1)

— Zamknięcie fabryki „Widzewska Manufaktura“.

b) Onegdaj o godz. 5-ej wiecz. Inspektor Pracy otrzymałszy telegraficzną wiadomość, że w fabryce Widzewska Manufaktura robotnicy uwieźli dyrektorów fabryki Bosaka i Kuźmińskiego w związku z żądaniem wydania zaliczki w wysokości 40,000 mk. każdemu, udał się do fabryki na terenie której już znajdowało się 2000 robotników oraz policja konna i piesza. Wtedy p. Inspektor Pracy zwrócił się do robotników z wezwaniem aby porzucili terror, gdyż w ten sposób do porozumienia dojść nie może. Po krótkiej naradzie robotnicy dyrektorów oswobodzili.

Następnie odbyła się konferencja z dyrekcją fabryki, podczas której p. Oskar Kon zproponował im zaliczkę w wysokości 15000 mk. wobec czego robotnicy zastrejkowali. Wieczorem odbyło się posiedzenie zarządu fabryki i po dłuższych obradach postanowiono wobec terroru robotników fabrykę zamknąć na czas nieograniczony, o czym też zawiadomiono inspektora pracy. P. Inspektor pracy udał się do zarządu fabryki i oświadczył tam, iż fabryka w żaden sposób zamknięta być nie może. W odpowiedzi na to p. Kon oświadczył, iż w tej sprawie musi się porozumieć z p. Oskarem Konem, który wyjechał do Wiesbaden.

— Zwalczenie lichwy.

b) Ogłoszony w piśmie cennik, obowiązujący restauracje dotyczy restauracji I-ej kategorii. Ceny w restauracjach II-ej kategorii są cokolwiek niższe. W cennikach uwzględniono koszty robocizny, tłuszczów, mięsa, jarzyny oraz administracji. W interesie publiczności leży bezwzględnie zwalczenie lichwy w restauracjach i domoszenie władzy, o wszelkich wykroczeniach właścicieli restauracji, pobierających ceny wyższe niż według ustalonego przez referat walki z lichwą.

— Powszechne nauczanie na wsi.

b) Na jutrzejszej konferencji w kuratorium szkolnego okręgu łódzkiego poruszona będzie między innymi sprawa rejestracji dzieci po wsiach i zaprowadzenia obowiązku szkolnego.

— Walka z potajemnym pośrednictwem pracy.

b) Władze bezpieczeństwa publicznego otrzymują częstokroć skargi od osób poszukujących pracy na krzywdzącą ich występna działalność potajemnych pośredników pracy. To skłoniło województwo do wydania zarządzenia aby w powyższych wypadkach władze policyjne zawiadamiały miejscowe urzędy pośrednictwa pracy o napływających w tej mierze skargach, aby przy sporządzaniu protokołów obeni byli urzędnicy urzędów pośrednictwa pracy jako siły fachowe. We wszystkich zaś wypadkach protokoły winny być kierowane przez komisariaty policyjne do państwowych urzędów pośrednictwa pracy, celem wszczęcia spraw sądowych.

W dniu 14 b. m. zmarł
S. † P.

FERDYNAND SWATEK

członek Rady naszego Towarzystwa.

W zmarłym tracimy gorliwego współpracownika, którego pamięć na zawsze zachowamy.

Rada i Zarząd Towarzystwa
Wzajemnego Kredytu w Zgierzu.

Wszystkim, którzy uczestniczyli w oddaniu ostatniej posługi drogi nam zwłokom

S. † P.

WINCENTEGO ROSIEWICZA

Lekarza Weterynarii Starostwa Łódzkiego

a szczególności Jego Ekscelencji biskupowi Tymienieckiemu, Duchowieństwu, Doktorom: E. Mittelstaedtowi i S. Nowickiemu oraz pp. Inspektorowi Weterynaryjnemu Dreckiemu i Referentowi Starostwa Łódzkiego Majewskiemu za wypowiedziane słowa pociechy nad mogiłą składają serdeczne „Bóg zapłać“, pozostałe w głębokim smutku

5156b

Dzieci.

Ciało, złożone czasowo na Starym Cmentarzu katolickim w Łodzi, przewiezione będzie na miejsce stałego spoczynku do grobu rodzinnego na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, o czem nastąpi specjalne zawiadomienie

Komunikaty

— Podziękowanie.

Dyrekcja Szkoły Rzemiosł składa serdeczne podziękowanie T-wo Chrześcijańskich Robotników, którzy złożyli na potrzeby kaplicy 50.000mk. i pracownikom elektrowni za znaczną ofiarę zebraną na ten cel — nadto wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do urządzenia i wyposażenia kaplicy Szkoły.

— Łódzkie Popularne T-wo Pożyczkowo-Oszczędnościowe:

Zawiadamia swych członków o ogólnym zebraniu na dzień 31 grudnia 1922 w lokalu p. Szukowskiego przy ul. Kilińskiego Nr. 86. 5197-1 Komisja Likwidacyjna

Zebranie rodzicielskie.

W niedzielę, dn. 17 b. m. o godz. 5.30 po p. odbędzie się w sali Szkoły Rzemiosł zebranie rodzicielskie, na które zaprasza się wszystkich Sz. Rodziców i Opiekunów.

Ze sądów

— Ukarany aferzysta.

b) Sąd okręgowy rozpatrywał sprawę przeciwko 27 let. Zelikowi Foglowi, oskarżonego o oszustwo. Sprawa ta przedstawia się następująco:

W dniu 27 lipca r. b. Eстера Pruszycka odwiedziła w więzieniu przy ul. „Milszej“ syna. Przed gmachem więzienia spotkał się z nią Zelik Fogel, który poradził jej, złożenie kaucji za syna w kwocie 600,000 mk. proponując jednocześnie swoją pomoc.

Następnego dnia Pruszycka zabrawszy ze sobą 600,000 mk. w towarzystwie Fogla i Adeli Rubinówny udała się do kasy skarbowej celem wplacania kaucji. W gmachu „kasy skarbowej“ Fogel przyjął od P. pieniądze i udał się do kasy. Wkrótce Fogel powrócił do Pruszyckiej i powiedział, że pieniądze wplacił, lecz karty nie otrzymał, obiecując dostarczyć taką w tego samego dnia, lecz już się u niej niepokazywał. Wreszcie 5 sierpnia Pruszycka spotkała go w hotelu „Polonia“, i kazała aresztować.

Na sądzie wyszło na jaw, że w międzyczasie zwrócił oskarżony poszkodowanej całą kwotę 600,000 mk. Oskarżony przyznał się do winy podając na swą obronę, iż kwotę tę chciał pożyczyć na kilka dni.

Sąd skazał Fogla na 6 miesięcy więzienia z zaliczeniem 4 miesięcy aresztu prewencyjnego. (2)

Miljonówka
4.014.880

Dnia 16 grudnia po długich i ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem, opatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 45

S. † P.

Stanisław Grudnicki

Obywatel m. Łodzi

Wyprowadzenie drogi nam zwłok nastąpi dnia 18 grudnia z domu żałoby, przy ul. Grzybowej 24, na cmentarz katolicki w Zarzewie. Na smutny ten obrzęd zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych pozostała w nieutulonym żalu

RODZINA.

— Otwarcie internatu.

b) Dziś w południe nastąpi uroczyste otwarcie internatu dla dzieci moralnie zaniechanych. Internat mieści się przy ul. Nawrot

Wypadki i kradzieże

BOHATEROWIE ULICY.

Wczoraj w godzinach wieczorowych nieznanymi sprawcy dokonali napadu na administrację naszego pisma tłukąc kamieniami wszystkie szyby w oknach i drzwiach.

Oto — jakimi argumentami zwalczają ideje kulturalni przeciwnicy.

— Szykany kamienicznika.

b) Właściciel domu Nr. 32 przy ul. Radwańskiej August Nikodemski został pociągnięty do odpowiedzialności przez policję za rozmysłne unieruchomienie urządzeń wodociagowych.

— Zapalenie się samochodu.

b) Z nieustalonej przyczyny zapalił się w Zgierzu motor samochodu Spółki Waldman i Spielvogel, Rektyfikacja wódek w Kutnie. Pożar ugasiła policja przed przybyciem straży. Przy gaszeniu ognia uległ oparzeniu obu rak szofer Jan Łazaraki.

— Pomysłowy oszust.

b) Jan Grodzki ze wsi Skotniki powracając z Łodzi do domu spotkał na drodze przechodnia, z którym wszedł w rozmowę. Nieznajomy proponował mu kupno żyta na co G. zgodził się, więc obydwaj udali się do zagrody Grodzkiego, skąd po spożyciu kolacji udali się do folwarku Kepliny, pow. Brzezińskiego, gdzie miało się to zboże znajdować. Pod folwarkiem nieznajomy wziął od Grodzkiego 9 różnych worków oraz 95,000 mk. rzekomo na zboże. Gdy po kilku godz. „kupiec“ nie wracał, Grodzki zrozumiał, iż padł ofiarą oszustwa i zawiadomił o wypadku policję.

— Tytoni w materacach.

b) Na stacji Łowicz został zatrzymany Szymon Łódzki, mieszkaniec Łodzi, który przewoził bagażem większą ilość tytoniu w 2 materacach.

— Na gorącym uczynku.

1) Przy ul. Piotrkowskiej 32 został zatrzymany Dziełosztyński Motyl w chwili, kiedy starał się wyciągnąć z kieszeni przechodzącego Neufelda Dawida 500 tysięcy mk. w gotówce. Amatora cudzej własności aresztowano.

— Zamieszkała przy ul. 28 p. Strzelców

Kaniowskich 53 Reszezyńska Walerja została schwytana na kradzieży różnych rzeczy w Kasynie Oficerskim przy ul. Al. Kościuszki 4.

Elektrownia Łódzka

podaje do wiadomości wszystkich abonentów, korzystających z prądu dla siły, że, wobec przeciążenia Centralnej Stacji w pewnych godzinach dnia, celem uniknięcia wyłączenia całych dzielnic miasta i pozbawienia ich prądu dla światła, każdego odbiorcę prądu na siłę obowiązuje znowu bezwzględnie konieczność nieuruchomiania silników elektrycznych w jednym, stale oznaczonym dniu tygodnia w godzinach od 7-ej rano do 7-ej wieczorem.

Niezastosowanie się do powyższego zarządzenia podciągnie za sobą **przerwanie dopływu prądu**, a to na mocy zobowiązania, jakie swego czasu każdy abonent podpisał.

Stan taki trwać musi, ze względu na porę roku jeszcze pewien krótki czas aż do uruchomienia nowych kotłów, których dostawa nie z winy Elektrowni uległa opóźnieniu. (5171bd 1)

Zarządca Państwowy
Łódzkiego Oddziału Towarzystwa
Elektrycznego Oświetlenia z 1886 r.

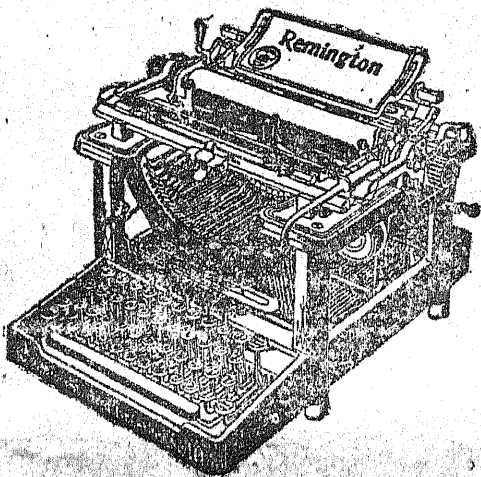
Dz. Agnieszka zamieszkała przy ul. Zagajnikowej si zezwoliła na sprzedaż gazet przy zbiegu ul. Zagajnikowej i Rokietnickiej, Łaskawego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. 5184w

Płace

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję Konstantynowska 7 Milich. prawa oficyna I-sze piętro 3590k

R. Grabowiecki

Dzielną M 2.
poleca na gwiazdkę:
Torebki damskie
Portfele i papiery.
Budła do kołnierzy
Manikiry i Nessery
Teki uczniowskie adwokackie oraz wykwintną galanterię męską (5159d3)

Oryginalne! Najnowszych modeli!

Meble biurowe, arytometry Brunsviga, aparaty „Roneo” do kopjowania, Warsztaty reparacyjne maszyn biurowych.

Edward Telatycki

ŁÓDŹ, Piotrkowska 48, tel. 10—63.

Przyjmuje wszelkie druki do wykonania na aparatach (fotografach) „Roneo”. (5089b1)

Andrzeja 1.

Andrzeja 1.

Podarki Gwiazdkowe

— najlepiej kupować — 5189s2

TWO „POLHANDEL”

Andrzeja M 1.

Oddział sprzedaży detalicznej.

Polecamy kapy, i serwetki pluszowe, narzuty mokrutowe najlepszych gatunków, firanki, stopy, chusteczki, obrusy żyrardowskie, bogaty wybór towarów wełnianych: gabardyny, bestony, sukna, oraz krikotki, jak również białe towary bielizniane.

Hurtownia Towarów Wełnianych.

TWO „Polhandel”

Hurtownia Towarów Włókienniczych
Sprzedaż towarów po cenach fabrycznych.

Czego czekacie? Panie i Panowie

Czy nie wiecie, że wszystko co chwila drożeje a przecież każdy z was potrzebuje na zime towary na płaszcze, ubrania, suknie, kostjamy i bieliznę. Są do nabycia dla własnej potrzeby lub na sprzedaż, praktyczny, mocny w noszeniu, towar 4577d3

3 mtr. na **UBRANIE** męskie 27,000
za mk.

Wyższe gatunki czystej wełny za 35.000, 45000 i 60 000 mk

Również są do nabycia po cenach fabrycznych resztki płótna białego i kolorowego na bieliznę i pościel, szewcoty wełny, korciki na damskie suknie, peloury na płaszcze, barchany, cajtgi chustki ciepłe, obrusy kapy, pończochy nici i wiele innych towarów

Skład fabr. M. Bryl Łódź, ul. Piotrkowska 56 w podwórzu

Dr. J. Sołowiejczyk

Choroby skórne i weneryczne

ul. Pańska M 4,

róg Konstantynowskiej.

Przyjmuje od 9 do 1 i od 3 do 4. 5421b 10

Dr. S. KANTUR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych

Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9—2 i 6—8.

Panie od 5—6 5157

Dr. Edmund Ehnert

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe.

Przyjmuje od 3—8 po poł.

Klińskiego 137, przy Głównej. W.D.Z.N. 316. 16-IV 1922 49914

Dr. H. Rózaner

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Dzielną M 9.

Przyjmuje od 9—11 i pół i 4—5 panie od 2—3. 4480d5

RESZTKI!!!

różnych materiałów sprzedać po cenach niskich w domu prywatnym Wólczańska 62 m. 10. 5156d3

RECORD

Polsko-francuski żurnal mój za grudzień już wyzeur z druku i jest do nabycia w księgarni

St. Otczaka, Wólczańska 139. 5116b2

Teatr Scala

2 występy

Junoszy Stępowskiego

wraz z zespołem Teatru Małego w Warszawie.

W czwartek dnia dn. 21 i piątek dn. 22.XII.22 o godzinie 8.35 w.

„BANCO”

Komedja w 3 aktach.

Bilety już do nabycia w kasie teatru od 11—2 i od 5—10 wiecz. 5198s1

Sztuka grana bez suflera.

ONDINE

KAŻDA farba niszczy WŁOSY
należy więc używać do farbowania włosów tylko nieszkodliwy płyn

„ONDINE” Spółka z ogr. odp.
B. Wasilewski i S-ka
Warszawa, Królewska 3, Tel. 155-83.
Zadać we wszystkich pierwszorzędnych Zakładach fryzjerskich, Składach aptecznych i perfumeryjnych.
Reprezent. i skład komis.
Gustaw Rode ul. Wólczańska 73.

Daje na raty

wszelką garderobę damską męską, oraz swetry gotowe i na obszar.

Pracownia A BERGER, Łódź, Polna 6 praw. 402b

BRACIA IGNATOWICZ

Piotrkowska 96   Telefon 8-33

Polecają po cenach przystępnych:

Wyborowe gatunki win i wódek
krajowych i zagranicznych.

Piwo — Porter,
Towary kolonjalne.

Pierniki. Bakalje. Delikatesy.

Zwierzyna. Drób.

Wszelkie konserwy warzywne, owocowe i rybne.

(5068b3)

MEBLE   gabinetowe kryte skórą i gobelinem   DYWANY

Fabryczny skład: Łózek metalowych Konrada Jarnuszkiewicza

Wyrobow B-ei Thonet

Materace

Kompletne urządzenie pokoi:

Stołowych, Sypialnych, Salonów i Gabinetów Meble kaszykowe

Meble biurowe. Kuchnie białe

Magazyn mebli **Wł. Romiszowskiego** Łódź, Piotrkowska Nr 116

Przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty

z zakresu stolarstwa i tapicerstwa.

UWAGA: W niedzielę 10 i 17 grudnia magazyn otwarty od godz. 1—5 popoł.

468955

Bębny (Blechtrommejn) do selfaktorów i drośli,
Gary i siła do grempli i szlakmaszyn.

Rymenki do cwińmaszyn, jak również: bańki do olejów,
smarowaczki, oliwiarki, polewaczki i t. p. Wykonują no-
we, reperuje stare, szybko, solidnie.

FIRMA:

„Jan Maciński”

Łódź, ul. Senatorska Nr 18

(Egzystuje od roku 1912)

Zakłady Dekarsko-Blacharskie i Asfaltowe, Oddział robót blacharskich.

Magazyn galanteryjny

E. PIĄTKOWSKIEGO Łódź, ul. Piotrkowska 89,

— poleca —

N A G W I A Z D K E :

Bieliznę damską i męską, Krawaty,
Rękawiczki, Pończochy, Broszki, Grze-
bienie Perfumerję i t. p.

Towar wyborowy!

492855

Ceny niskie!

LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW

LEKARZA-DENTYSTY H PRUSS

145. Piotrkowska 145.

ambulatoryjne, oraz wprawianie zębów
opłata według taryfy.

481Sk

Kantorzysta-staż

potrzebny per 1. I. 23 piszą-
cy na maszynie. Katowice
Górny Śląsk Wojewódzka 5
P. Kopiczny.

517461

50% ZYSKU

osiągnie każdy kupujący

Damskie pałta, Suknie, Bluzki,
Spódniczki, Fartuchy i Bieliznę

— tylko w firmie —

„Wulka”

175 Piotrkowska 175

w ŁÓDZI.

479553

Splata ratami !!!

Każda rodzina może się zaopatrzyć w
białe towary (bielizniane), pościelówki,
wspyy, gotowe damskie pałta, płaszcze je-
sienne i zimowe, męskie pałta, barchany
flanelę, surówki, trykotaże, koszulki, kale-
sony, halki, kaftany i inne.

„WYGODAPOL” Konstantynowska 3,
w podwórzu.
Ogłoszenie zachować! (4404k9)

Fabryka wódek i likierów

Antoni Makówka i S-ka

Łódź, ul. Andrzeja Nr. 7 Tel. 2195

Polecają Sz. P.P. kupcom i Restauratorom na nad-
chodzące święta znane ze swej dobroci wódki: czy-
ste, wytrawne oraz słodkie i likiery. Jednocześnie po-
leca się ze Skł du hurtowo — detalicznego przy ul.
Przedziałanej Nr. 89 (róg Rawskiej) wszelkie wódki,
likiery krajowe i zagraniczne oraz wszelkiego gatun-
ku wina krajowe i zagraniczne. (4809K7)

Wyprzedaż Gwiazdkowa !!

w składzie fabrycznym pod firmą:

„Najtańsze źródło”

T a n i o , bo w mieszkaniu prywatnem.

Łódź, ul. Dzielna Nr 36, tel. 13—87.

Madenolamy

Piótno białe

Piótno kolor.

Tyki

Oksfordy

Ręczniki i inne tow.

Perkal

Cajgi

Chustki

Kapy

Obrusy

Sukno

Szewioty

Korty

Flanelę

Barchany

UWAGA: Jedyny najtańszy skł d zakupów dla kupców-
i kooperatyw.

Na życzenie wysyłam towary pocztą za zaliczką
Dla przyjezdnych prosta droga z dworca kati-
skiego tramw. Nr 5 lub 8.

48C7b

Zakład krawiecki

F. Majeranowskiego

132 Piotrkowska 132

I piętro, front.

Przyjmuje zamówienia z własnych i powierzony-
ch materiałów. Ceny przystępne.

Firma egz. od 1885 r. Firma egz. od 1885 r.

4509b3

CUKIERNIA
BOLESŁAWA GOSTOMSKIEGO
w ŁODZI

Na nadchodzące święta poleca znane ze swej dobroci
w y r o b y c u k i e r n i c z e .

ĆMIELÓW

Skład szkła i porcelany
w Łodzi, ul. Piotrkowska 31.

SPECJALNOŚĆ:
serwisy stołowe.

5175s1

Do Myśliwych

Kupujemy świeże skóry z dzikich zwierząt całego świata jak Lisy, Wilki, Kuny, Tchórze, Wieńcówki, Sobole, Kangury i t. p. Kupujemy nie tylko te które sami upolujecie, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przy niesiecie do nas, możecie zarobić ładne pieniądze.

Prześlij skórę na próbkę a damy Ci cenę.

Kupujemy tylko świeże skóry
S. FIRTKO
426 Penn Ave. Pittsburgh Pa
United States of America
5030 KB

KUPUJE

placę 100 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, żęby sztuczne, garderobę, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia 32 poprzeczna oficyna, I p. m., 13 L. Młich. 4245K

Samodzielny monter

Maszynista Turbin Generatorów, poszukuje stałej posady w miejscu lub na wyjazd. Mogę przyjąć posadę w majątku dużym, na maszynę rolniczą. Oferuję do „Rozwoju” pod „Samodzielny”. 5165d3

Ceny przystępne!

Ceny przystępne!

NA GWIAZDKĘ

Wielki wybór OBUWIA męskiego i damskiego

najnowszych fasonów gwarantowanego z najlepszych skór zagranic.

J. Kowalczyk Cegielniana № 25.

Ceny przystępne!

(5177d5)

Ceny przystępne!

Sklep Galanteryjny

Łódź, Piotrkowska 121

Kazimiery Jarocińskiej

poleca: Bieliznę, Rękawiczki, Pończochy, i Skarpetki, Trykotaże wełniane, Krawaty i t. p. w wielkim wyborze

Przybory mundurowe

dla P. P. Wojskowych i Policji z własnej krawalarni oraz Szable, Bagnety, Pasy i t. p.

4927K4

„D A K”

Piotrkowska Nr. 149 (w podwórzu na prawo)

— poleca —

HURTOWO I DETALICZNIE

Bawełniane wyroby

Fabryki: Karola Th. Buhle, Łódź.

Tow. Akc. L. Geyera

„ „ Scheblera i Grohmana

Półwełniane i wełniane wyroby

Fabryki Tow. Akc. A. G. Borsta

„ „ R. Kindlera

Lniane wyroby

Fabryki Zyrardowskiej Manufaktury.

Hurt: 1 i 2 piętro.

(Od 9—1 i 5—7)

Detal na parterze.

4574K5

Na nadchodzące święta!

wielki wybór **OBUWIA** męskiego i damskiego

gwarantowanego z najlepszych skór zagranicznych

J. KOWALCZYK Cegielniana 25

— Ceny przystępne —

Na gwiazdkę !!!

wielki wybór gwarantowanego **OBUWIA** damskiego męskiego

Najnowszych fasonów z najlepszych skór zagranicznych

Nawrot 54 K. GRUSZCZYNSKI Nawrot 54

Ceny przystępne.

5113w

KSIĘGARNIA M. ARCT i S-ka

w Łodzi, Piotrkowska 105.

poleca na gwiazdkę następujące dzieła:

Album Malarstwa Polskiego
 „ Maleszewskiego
 A-nyk. Piśma, 3 tomy.
 Chłędowski. Ezym
 Chmielowski. Hist. Literat. Polskiej.
 Grabiec. Rok 1863.
 Koneczny. Tadeusz Kościuszko.
 Klaczko. Wieczory Florenckie.

Kossak. Album.
 Kraushar. Warszawa.
 Krasieński. Dzieła, 4 tomy
 Konopnicka. „ 8 tomów.
 Lentz. Beethoven.
 Łoziński. Życie Polskie, wyd. ozdobne
 „ Saloń i Kobieta.
 Mickiewicz. Dzieła 4 tomy.

Mickiewicz. Pan Tadeusz, wyd. ozdobn.
 Pol. Dzieła, 4 tomy
 Skalkowski. Ks. J. Poniatowski.
 Słowacki. Dzieła, 6 tomów.
 Sokolowski. Dzieje Polski Porozb
 Sztuka Polska Album
 Weyszenhoff. Soból i Panna, wyd. ilu-
 strowane

jak również w wielkim wyborze powieści oprawne oraz książki dla dzieci i młodzieży.

5105b

TEODOR WAGNER

Łódź, Piotrkowska № 101. Tel. 591.

Rok założenia 1901

poleca:

wina, wódki, likiery
 i codziennie świeżo paloną kawę.

4776s1

Przemysłowo Handlowe Zakłady Chemiczne

Ludwik Spiess i Syn

Spółka Akcyjna w Warszawie

Oddział Łódzki, ul. Piotrkowska 107, Telefon 107.

Polecają na gwiazdkę w wielkim wyborze perfumy krajowe i zagraniczne, mydła, pudry i wszelkie przybory toaletowe. Wyroby własnych fabryk chemicznych. Dentosan wspaniała pasta do zębów. Haz — Eite krem udelikatniający do twarzy i rąk. Mesolament — maść skuteczna przy reumatyzmie i artretyzmie. Only, pasta do obuwia w różnych kolorach i t. p. 5029K3

Kino
Dom Ludowy
 ul. Przejazd 34.

Od wtorku dn. 12 do niedzieli dn. 17 grudnia r. b. włącznie wyswie-
 tlane będzie wspaniałe arcydzieło
 filmowe słynnej wtwórni „Gold-
 wyn Pictures“ w New-Jorku p. t.

KRWAWY ZNAK

Niezwykły ten film sięga istotnych wyżyn sztuki dramatycznej i wywiera na widzu potężne wrażenie.
 Ceny miejsc niskie.

potężny dramat w 6-ciu wielkich aktach osnuty na tle powieści Jacka Londona w układzie słynnego reżysera Reginalda Barkera i w wykon. pierwsz. artystów

Sala dobrze odrzana

Artykuły zimowe:

Swetry męskie, damskie i dziecięce, Szale i czapki, Jumpy, Bluzki wełniane, Bielizna i trykotaże męskie i damskie, Pończochy i skarpetki wełniane, jakoteż Krawaty i galanterja najtańszej u

LEOPOLDA LITKE

Łódź, ul. Napiórkowskiego 31. 4926s3

Krawaty

na Gwiazdkę najtańszej można kupić w pracowni krawatów Andrzeja 12. (4908)

Hemorojdy usawa ból, pęcznienie, krwawienia, — zinniejsza guzy (żylaki) z krogutkiem), Varicoel (Czopki hemorojadowe).
 Apteka W. Sokolewicz Przejazd 17 w domu Dozty 4259w

GORSETY

najnowszych fazonów, gotowe i na obstaunek

poleca w wielkim wyborze

Pracownia gorssetów „**MARTA**“

Łódź, Piotrkowska 130 (w podwórzu).

Biustonosze, pasy brzuszne i t. p.

Przyjm. się reperacje, przeróbki i pranie gorssetów. 4950k1

Znacznie taniej

sprzedajemy dziś garderoby
niż jesteśmy w stanie wy-
brać nowe

Palta damskie

z lekkich angiels. twarów	75 — 68 —	45 ⁰⁰⁰
z weluru w dobrych gatunkach	110 — 95 —	85 ⁰⁰⁰
ubierane lutrem eleganckie wykońc.	145 —	125 ⁰⁰⁰
z angiels. mater. modne fasony	125 —	110 ⁰⁰⁰

Bluzki damskie

z barchantu	75 —	5 ⁵⁰⁰
z czystej wełny	163 —	14 ⁵⁰⁰
z opala		12 ⁵⁰⁰
z jedw. trykotu	29 —	25 ⁰⁰⁰

Suknie damskie

z szewiutu	21 —	18 ⁵⁰⁰
z czystej wełny nowe fasony	45 — 38 —	32 ⁰⁰⁰
z garbardin eleganckie fasony	85 —	75 ⁰⁰⁰
z jedwabnego trykota haft.	65 —	55 ⁰⁰⁰

Spódniczki damskie

z szewiutu	115 —	9 ⁵⁰⁰
z czystej wełny	225 —	18 ⁵⁰⁰
z angiels. towaru	125 —	10 ⁵⁰⁰
z tulonu	95 —	8 ⁵⁰⁰

Palotka i Sukiereczki dla dziewcząt
w różnych tanich cenach

Szmechel i Rozner

Lódź, Piotrkowska 100 Filja 160. (4839K3)

W niedzielę t. j. 17 | XII magazyn otwarty od g 1-ej do 6 w

Skład papieru i materiałów piśmiennych
Wydawnictwo pocztówek oraz drukarnia

A. I. Ostrowski

Lódź, Piotrkowska 55. Telefon 334.

Poleca w wielkim wyborze i po cenach umiarkowanych

Na Gwiazdkę

Papeterja do najwytwor- Melowanki
niejszych Książki obrazkowe
Albumy do wraek Ołówki kieszonkowe ozd-
" " pocztówek bne
" " pozycji Gry towarzyskie
" " fotograf. amator. Piórnik
Garnitury do pisania Kalamarze na biurko
Przybory do kreślenia Teczki
Richtera i inne i t. p.
Farby w pudełkach

Pocztówki Święteczne i Noworoczne
Kalenderze do zrywania, terminowe, kieszonkowe,
tabliczkowe.

Złote pióra wieczne

Najlepsze światowe marki:
„Montblanc”, „Astoria”, „Penkala”

Karty do gry

do Pokera, Patienc'a
i Whista w duż. wyborze

Od 11-go do 23-go grudnia sklep otwarty będzie
od godziny 9-tej rano do 7-mej wiecz.

bez przerwy obiadowej,
dzis w niedzielę 17 | XII magazyn otwarty od 1 do 6-ej w.

K. WOLSKI

Konstantynowska Nr 8 (róg Zachodniej)

poleca na święta

Wina

Likiery

Koniaki

Miody

Wódki

Pierniki
Wróblewskiego
i Toruńskie.

Towary kolonialne
Bakalie
Owoce

Od dn. 20 b. m. każdy 20-ty kupujący
otrzyma butelkę miodu lub wina. 5152b1

Ha, ha, ha nie rozedrzysz towaru
ze składu

EDMUNDA WASILEWSKIEGO

Sienkiewicza 65
w Łodzi.

Wielki
wybór

najlepszych gatunków

TOWARÓW WEŁNIANYCH NA:

Garnitury, palta męskie, suknie, bluzki

koszulki damskie i ubranka dziecięce oraz

TOWARY BAWELNIANE.

Tytonie, cygara i papierosy

oraz wszelkie towary, wchodzące w zakres branży tytoniowej

Hurt — POLECA — Detal

Stefan Lewandowski

Sienkiewicza 48, róg Nawrot.

Dla handlujących najwyższy rabat.

Dla handlujących najwyższy rabat.

Suknie

Bluzki

Spódniczki

Palta i kostjomy

poleca w wielkim wyborze

Chrześcijański dom ubiorów damskich

A. CABANEK

Nap'ólkowskiego 49 (Staro Zarzevska)
filja I Piotrkowska Nr. 275
" II Zakętna " 64

Pracownia wykonuje zamówienia z włas-
nych i powierzonych materiałów.

Tanio i solidnie!!!

MASZYNY DO PISANIA

ORZEL (nowe), MERCEDES, REMINGTON, i t. p. Taz-
ymy i-a, kalka, reperacja. Nauka pisania na maszynach.
ADOLF GOLDBERG, Andrzeja 1 1-ze piętr

Jedyna polska szlifiernia szkła i kryształów K. Bogusławski

WYTWORNIA LUSTER i WITRAŻY
Łódź, ul. Piotrkowska № 100 i 114

Skład szyb i przedsiębiorstwo robót szklarskich
Skład szkła, kryształów i porcelany w wielkim wyborze

SKŁAD:
Piotrkowska
100

== poleca na gwiazdkę: ==

Serwisy stołowe, Garnitury do kawy, Garnitury na umywalnie,
Figury — Galanterja.

(5180b1

Artystyczne wybory „Lavinii”.

FILJA:
Piotrkowska
114

Cukiernie Bolesława Komara

w Łodzi ul. Piotrkowska № 63.
ul. Dzielna № 12 róg Wschodniej.

— polecają —

NA GWIAZDKĘ

swoje znane z dobroci wyroby cukiernicze.

5176d1

CASINO

Ulubienica publiczności
— uroczą —

Odwieczna historia miłości..

LEDA NOVA

w najnowszej swej kreacji w 6
akt. współcz. dram. życ. p. t.

„Igraszka z sercem kobiety”

Początek przedstawień o g. 4.30.

5182s1

Początek przedstawień o g. 4.30.

CASINO

ODEON

Dziś premiera!

SERGJUSZ PANIN

Dramat w 6 aktach
według powieści — L. OHNETA

Początek przedstawień o 4.30.

5182s1

Początek przedstawień o 4.30.

Dziś premiera!

ODEON

Lecznica Lekarzy Specjalistów

Piotrkowska 17, (drugie podwórze)
przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach
porada 1500 mk. — od 9 ej do 5 ej po p. 492310bo

Na wypłatę

franki, obrusy, ręczniki, płótna
towary damskie i męskie

Markowjezi S-ka

Piotrkowska 37 w podwórzu

5040w

Lustra i meble

toalety, szafy, łóżka, stoły gabinetowe krzesła stołowe,
kanapy, materace sprężynowe, całkowite sypialnie dębo-
we, garnitury miękkich mebli — poleca na raty

„Jarmark Łódzki”

Piotrkowska № 44. I-e piętro Telefon 613.

6022d2

Najtańsze źródło zakupów Gwiazdkowych

Wyprzedaż do 30 procent niżej cen konkurencyjnych.

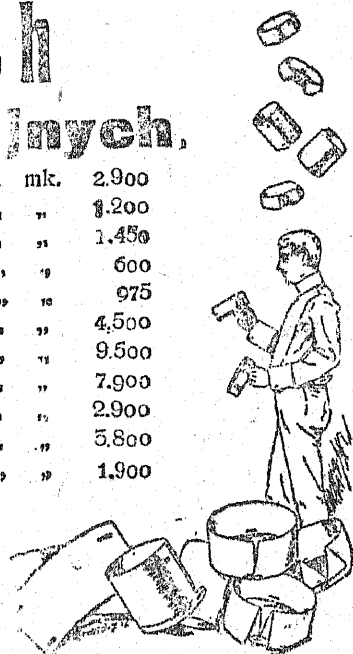
Czapki zimowe	od mk.	1.500	Koszule męskie	od mk.	8.500	Majtki	od mk.	4.800	Ręczniki	od mk.	2.900
Chusteczki	" "	450	" prasowane	" "	11.500	Nakamaszniki	" "	1.800	Szale	" "	1.200
" na głowę	" "	2.500	Kołnierzyki miękkie	" "	875	Nawszniki	" "	900	Scierki	" "	1.450
Chustki do okrycia	" "	2.500	" kolorowe	" "	750	Obrusy	" "	14.600	Szelki	" "	600
Fartuszki	" "	2.800	Kołderki	" "	9.500	Pończochy	" "	850	Skarpetki	" "	975
Flanela	" "	1.900	Koce wełn:	" "	25.000	Prześcieradła	" "	11.500	Sweatry	" "	4.500
Piranki metr	" "	2.900	Krawaty	" "	875	Serwetki	" "	875	Sukienki weł.	" "	9.500
Halki	" "	5.800	" do wiązania	" "	975	Półkoszulki	" "	1.200	Zakietki	" "	7.900
Jampry	" "	16.000	Kapy	" "	14.500	Płótno metr.	" "	2.700	Zefiry	" "	2.900
Koszule trykotowe	" "	2.500	Kalesony tryk.	" "	2.800	Reformy	" "	5.500	Na wyspy	" "	5.800
Kalesony damskie	" "	2.800	Koszule damskie	" "	6.680	Rękawiczki	" "	900	Staniczki	" "	1.900

Kaloszki Petersburskie i inne od mk. 9.800

poleca **Magazyn Uniwersalny** Piotrkowska 44

również wielki wybór wężel oznaczonych przedmiotów w naliczanych gatunkach.

51841bk

Teatr-sświetlny

„Nowości”

Dziś i dni
następnych

5173s

Tragiczna miłość artystki

Film ten ogląda się pierwszy raz w Łodzi.

w roli głównej piękna wiedeńska

Dora Kaiser

Dramat z tajemnic życia domu panującego do niedawna w Austrii.

Koszule
Kołnierze
ankiety

Sweatry
Jampry
Trykoty

Na gwiazdkę.

Krawaty
krajowe
wiedeńskie

Rękawiczki
Pończochy
Skarpetki

Najodpowied-
niejsze prezenta.

Parasole
Torebki
Portfele

Wykwintna
bielizna
damska

Spodenkiewicz Piotrkowska 15D
Konstantynowska 26

OBUWIE najnowsze PARYSKIE I WIEDENSKIE fasony

z najlepszych zagranicznych skór

STELZNER I WEBER

ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 141.

Specjalność: Wytworne pantofelki balowe, jedwabne i lakierowe w bogatym wyborze.

Przyjmujemy obstalunki.

5082b1

„Margot”

Piotrkowska 44 64.

Firma egz. od 1897 r.

**Sweatry, Jampry,
Konfektacja damska.**

Wykwintna bielizna.

Pantofle zakopiańskie.

FARTUCHY.

Pracownicze podarki

gwiazdkowe.

5143b2

„Nasza Księgarnia”

Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych
Piotrkowska 181

— poleca na gwiazdkę swoje wydawnictwa —

Dr. Hłasko. Morzami ku Polsce,	w ozdoba. opr.	Mk.	3,600
Sadowska. Już nadchodzi roczek nowy	" "	" "	1,200
" Mój upominek	" "	" "	1,200
" Promyk	" "	" "	1,200

Na składzie wielki wybór gier i zabaw.
W niedzielę, dn. 17 grudnia księgarnia otwarta.

5190b1

Bazar Polski

PIOTRKOWSKA 153.

Poleca wielką wyprzedaż zabawek choinkowych różnych prezentów gwiazdkowych, jako to: kilimów, serwet, serwetek, poduszek, dywaników, fartuchów, wazonów oraz rzeźby Podhalańskie.

5162d5

Oszczędza ten kto zaopatrzy się na zimę z góry kupując na raty lub za gotówkę w firmie

„WYGODA” Piotrkowska 238

konfektacja damska, męska i dziecięca, manufakturę i obuwie, które posiada w wielkim wyborze

UWAGA: Wszelkie obstalunki wykonujemy we własnej pracowni w przeciągu 4 dni

(Filii nie posiadamy)

(4762K1)

UWAGA! Co dają Inwalidzi na gwiazdkę!

OBUWIE

Własnego wyrobu z najlepszych materiałów damskie, męskie i dziecięce. Sprieszcie a przekonacie się, że dobre, ładne i tanie.

Lódź, Piotrkowska 183, w podwórzu.

UWAGA!

Lóżka, szafy, stoły, krzesła otomana lastro, garderoby sprzedam. Stenkiewicz 59 m 21 Ofcyna pierwsze piętro Kaliski. 10538-6

Sprzedam aparat kinematograficzny firmy „Pathe”, Dzielna 58 m 4 od godz. 12 do 8 10540-2

Ziemia do sprzedania 6 morgów włączona do Pabjanic wiadomość Kurnyszewice J Bloch. 5 10541-2

Do sprzedania majątku ziemskie gospodarstwa rolne, domy wille fabryki, młyny place, interesu hanolowe poleca biuro Fortuna, Wólczńska 165. 09144-8

Natychmiast do sprzedania lub wdzierżawienia na dogodnych warunkach młyn wodny ma biuro „Fortuna” Lódź Wólczńska 165 10545-6

Lóżka dębowa i sosnowe sprzedam tania Płocka 6 stolarz. 10546-1

Pianino kupię w dobrym stanie Oferty z podaniem ceny w Rozwoju sub „Pianino” 10547-3

Otomana okazynie jest do sprzedania u tapicera Stenkiewicz 54. 10552-2

Bieliznę krawaty pończochy skarpetki, wszelką męską i damską galanterię poleca Sklep galanterijny Marji Czempik Lódź ul. Główna 17 10554-1

Kredens pomocnik stół krzesła bieliznarki lóżka, szafy białe, lakterowane lóżecko dziecięce biurka etażerki sprzedaje tania. Piotrkowska 261-4 10554-6

Bufet do sprzedania Rozwadowska 38. 10551-1

Różne:

AA Obrączki ślubne pierścienie złoty zegarki gwarancja za złoto zegary zegarki dady wybór przyjmuję wszelkie reperacje Brzezińska 10 Jan Placek 10545-15

A kuszerka Pipkowa przyjmuje A panie miejscowe i przyjezdne. Piotrkowska 152-14 10588-9

Miejsca pokojówki u lekarza lub w domu prywatnym poszukuje. Łaskawe oferty „Rozwój” dla „Pokojówek” 10514-1

Panienska mloda sympatyczna poszukuje miejsc a kelnerki w lepszej młeczarni lub restauracji Oferty do Rozwoju Pod „Sympatyczna” 10505-1

Poszukuję pokoju z meblami lub bez cena obojętna oferty do Rozwoju pod pokój „W M” 10403-1

Potrzebny czeladnik szewski lub podreznik na wszelkie roboty, ul. Miłsza 19 10596-1

Skóra kopyta, prawidła obcasu przybory szewskie zawsze na składzie. Sienkiewicz 25 10410-2

Opady domowe Miłsza 61 m 1 10402-1

2 skromne mieszkania blisko tramwaju naprzeciw Juljanowa Kniawiewicza 20 zaraz do objęcia 10470-2

Opady domowe wydaje codziennie od 1— do 6 wieczór przy ul. Brzezińskiej 9 m 6 10528-7

Krawaty przyjmuję do roboty A przerabiam stare. Cegielniana 51 10530-1

Potrzebna starsza kobieta do sprzątnia trzy razy tygodniowo. Dzielna 42 m 13 od 12-2. 0526-1

polskiego, niemieckiego, arytmetyki, stenografii odziera Albert Leder autor podręczników naukowych. Dzielna 42. 10527-2

Wypożyczającemu półtora miliona pokój umeblowany Oferty Rozwój sub „Poltora” 10522-1

Student na posadzie w Pabjanicach poszukuje także pokoju umeblowanego lub bez mebli. Łask. zgłoszenia do Rozwoju pod „K. W.” 10518-2

Młoda osoba znająca się do poszukuje miejsca gospodyni u samotnego Oferty pod „HK.” 10515-3

Młodzieniec 17 letni przyjmie posadę lokaja na wieś do dworu. Łaskawe oferty prosze składać do Rozwoju pod „Młodzieniec” 10512-2

Szofer monter z dobrymi świadectwami poszukuje posady od zaraz Oferty prosze składać do Rozwoju pod „Szofer” 10511-5

Bezdzietne małżeństwo pragnie wziąć dziecko na własność kilka miesięczne. ciłopozyka Oferty pod „Bezdzietne Małżeństwo.” 10509-3

Wysokie wynagrodzenie ofiaruję za pośrednictwo w uzyskaniu posady w biurze, kantorze, magazynie lub, t. p. Oferty pod „Dyskretny” do Rozwoju. 10507-3

Potrzebne zdolne panny wykwalkowane Adres. Główna 2 Piekarnia. 10553-3

Wypożyczam książki (nowe i se) Warunki dogodne Ogniwo” Sienkiewicz 67 10542-1

Zagubione dokumenty

Wiciński Jan zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Dyonie samochodowym w Łodzi 10492-1

Marszewska Otylia zagubiła pasport polski wydany w gminie Rędziny powiat Częstochowa. 10521-2

Pietrowski Władysław zagubił pasport polski wyd. w Łodzi oraz patent na handel owocem kategorii 1-ej 10521-2

Wróblewska Marta zagubiła nadkartę od paszportu wyd. z fabryki Poznańskiego. 10529-2

Szczepańska Stanisława zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 10587-3

Zagubiono portfel i tymczasowe zaświadczenie demobilizacji Antoska Władysław. Uprasza się o zwrot tylko o papiery. 10550-1

Glebińska Bronisława zagubiła paszport polski wyd. Kutnie oraz kwit bagażowy wystawny z kolejki Kutnowskiej, na kolej Łódź Kaliska. 10555-1

Drożdże

w wyborowym gatunku poleca tania I. Goldlust Al. Kosciuszki Nr. 32. 5192w

Warszawska

pracownia sukien przyjmuje roboty od 10 tys. za fason wykonanie pierwszorzędnie Konstancynowska 5 mieszk. 22. 5187w

Na raty!

4999-50

Na raty!

Wszelką garderobę męską i damską obuwie, rozmaite towary toaletowe, bieliznę i t. p.

UWAGA: Wykonuje wszelkie obfustanki podług najnowszych fasonów

„Ekonomia” Główny Rynek 56.

Największy Magazyn w Łodzi Chrześcijański Jarmark Łódzki

44 Piotrkowska I-e piętro, tel. 613.

NA GWIAZDKĘ

Polecamy obficie zapatrzone w modne i sezonowe towary wszystkie nasze działy.

Wolny. Kamgarny na garnitury, palta i suknie. Podszewki. Białe towary bielizniane. Lniane obrusy i serwety. Ręczniki. Barchany. Flanele. Chustki. Papy. Koldry. Trykotaże. Galanterie. Obuwie. Gotowe ubrania. Palta damskie, męskie i dziecięce. Własna pracownia krawiecka — wykonywa zamówienia.

UWAGA: P.P. Urzędnikom i Urzędniczkom jak również szerszym sferom naszego społeczeństwa sprzedajemy na raty. (5032D0

Ożenię się

O ile będę przyjęty, z wdową bezdzietną, lat nie wiele wyżej i nie wiele niższej esterdziastu, posiadającą jakąś realność, fabryczkę, a nawet fabrykę. Pośrednictwo nie zawodowe mile widziane. Wdowy, utrzymujące zawody napojów wysokokowych wykluczone. Za dyskrecję ręczę słowem prawdziwego polaka. bliższe szczegóły — sam na sam. Zawiadomienia do administr. „Rozwoju” okazielowi kwitn N 69. 5154b2

Poszukuje 2 -- 3 pokoi z kuchnią

w śródmieściu od zaraz. Zgłaszać się: Akademickie Biuro Ogł. i Reklam Przejazd N 4 od 5 — 6. (5163d3

Biuralista

ze znajomością języka niemieckiego i rosyjskiego, piszący biegle na maszynie potrzebny zaraz do poważnego Zakładu Przemysłowego. Oferty składać pod „Chrześcijańnin” do „Rozwoju”. 5159b3

Sprzedam

6 morgowy ogród z budynkami dom muirowany z tępłem 3 p. z kuchnią, staw zarybiony, przeszło 1000 drzew owocowych 3 kil. od Łodzi również jest na sprzedaż vis à vis 4 morgowa posiadłość. Wiadomość ul. Magistracka 4-6 Stefański. 5193w

Internat dla chłopców im. Słowackiego w Skolmowie

Obejmuje całokształt wychowania fizycznego, naukowego i moralnego w duchu narodowo wyznaniowym. Doskonałe warunki zdrowotne w lesie sosnowym, obfite smaczne odżywienie, opieka wychowawców specjalistów

Od Nowego Roku są miejsca wolne do klasy wstępnej, pierwszej, drugiej i trzeciej. — Warunki i zapisy w kancelarii Internatu: Warszawa Marszałkowska 51 m. 24 codziennie od 5-ej do 7-ej tel. 40222. 5130w

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia place najwyższe ceny. Łażnik Benedykta 29 m 13 parter 10540-18

AA Meble sypialne, stołowe szafy, lóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódziecki Piotrkowska 108. 6262-0

Sklep spożywczy tania sprzedam. Brzezińska 69. 10444-2

2 duże bufety z marmurem sprzedam Wysockiego 15 Chojny u rzeźnika. 10893-1

para łóżek nowych dębowych do sprzedania, Janiny 5 przy Katnej od 6-9 10465-1

Kupno — sprzedaż majątków ziemskich nieruchomości miejskich, młynów, fabryk, interesów handlowych — szybko załatwia, biuro pośrednicze Tarskiego Piotrkowska 90 telef. 840. 10423-7

Sprzedam 6 morgów ogrodu z budynkami 3 kil. od Łodzi. Przeszło 1000 drzew owocowych. Magistracka 4. 10484-1

Sypialny pokój o jednym francuskim łóżku do sprzedania Gdaska 11 m 4 10508-2

Okazyjnie sprzedam piekarnię z całkowitem urządzeniem z powodu wyjazdu Kilińskiego 231 w Młeczarni. 10610-1

Otomana, stół krzesła, lóżka bieliznarkę etażerkę sprzedam Nawrot 63 sklep. 10516-2

Kupię 2 motocykle mogą być zepsute Rzgowska 68 Roman. 10517-2

Złoty męzki zegarek sprzedam za półmiliona. Zgłoszenia do Rozwoju pod „K W” 10519-1

Kupię domek (część) lub plac K Kupię rower pianino. Kilińskiego 70 sklep spożywczy chrześcijański. 10523-1

LÓZKA. dębowa masywne nowe gładkie sprzedam tania także są używane lóżka Składowa 21-31 10425-1

Magiel do sprzedania Składowa 16 10532-2

Okazyja z powodu wyjazdu do Ameryki sklep do sprzedania w raz z meblami Nawrot 77 10534-2

Z powodu nieprzewidzianych okoliczności sprzedam piekarnię dobrze prosperującą od zaraz Pabjanice Fabryczna 34 10535-3

Sprzedam 3 lóżka używane bez materacy Gdańska 65 m 18 10536-1

ZURNALI mod wypożyczanie nowości francuskiej mody na sezon karnawałowy, „Ogniwo” Sienkiewicz 67 Fasony bibuły we. 10539-1

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 450 mk., za tekstem 500 mk., zwyczajnie 150 mk., wśród drobnych 200 mk., nekrologi 150 mk., za wiersz nonparelłowy lub jego inne 100 prze- drzew. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 8 tany, katastren 3 tany. Artykuły bez uzasadnienia honorarium u wiza. Relacja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmowania „Rozwoju” można zamawiać w Zgierzu u p. Lucha, w Pabjanicach u p. Kucharskiego, w Łodzi u p. Kucharskiego, w Warszawie u p. Kucharskiego.